Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 173 (7063). ● 11 сентябрь, 1979 йил ◇ СЕШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози правлениеси ва партия комитетининг йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш, давлатга пахта сотиш бўйича олинган социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажариш юзасидан белгиланган тадбирларини маъқуллади.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область ва район қишлоқ хўжалик органлари, колхоз, совхоз ва бошқа давлат хўжаликлари раҳбарлари, бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози правлениеси ва партия комитетининг тадбирларини барча хўжаликларда, коллективларда, бригадаларда муҳокама қилиш вазифаси топширилди. 1979 йил пахта ҳосилини теришга ўз вақтида тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан ҳар бир хўжалик томонидан белгиланган тадбирларнинг бажарилишини кундалик назорат қилиб бориш таклиф этилди. Йиғим-теримни юксак суръатларда ўтказиш, давлатга пахта сотиш бўйича 1979 йилги социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилиши учун хўжаликлар, бўлимлар, бригадалар, колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин.

Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасига, «Ташоблсельхозтехника» бирлашмасига, ўсимликларни ҳимоя қилиш область станциясига ва уларнинг жойлардаги органларига 1979 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни муваффақиятли ўтказишда колхоз ва совхозларга ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш вазифаси топширилди.

«Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» газеталари редакцияларига мўл ҳосил учун курашаётган илғор районлар, хўжаликлар, бўлимлар ва бригадаларнинг тажрибасини кенг ёритиш вазифаси юклатилди.

(«Ленинград» колхозининг тадбирлари 3-бетда берилган).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ СОҲАСИДАГИ ИШНИ ЯХШИЛАШ ВА ҲУҚУҚНИ БУЗИШЛАРГА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш ишини яхшилаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Қабул қилинган қарорда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: бизнинг мамлакатимизда КПСС XXV съездининг қарорларига, СССР Конституциясининг қоидаларига мувофиқ равишда социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш йўли изчиллик билан ўтказилмоқда. Қонунчиликни такомиллаштириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг фаолиятини яхшилаш, жамоатчилик активлигини ривожлантириш ва ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилишда унинг ролини ошириш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилди. Буларнинг ҳаммаси ҳуқуқ-тартиботни ҳар қандай бузишларга барҳам бериш, жиноятни йўқотиш ва уни келтириб чиқарадиган сабабларни бартараф қилиш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтиради.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш вазифалари ҳозирча етарли даражада самарали ҳал қилинмаётир, деб уқтириб ўтди. Ҳуқуқни бузишларга қарши курашда давлат ва жамоатчилик йўли билан таъсир ўтказиш, кишиларни тарбиялаш воситаларидан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Бу ишда партия, давлат, хўжалик, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг собитқадамлиги, комплекс ёндошуви ва ҳаракат бирлиги етишмаяпти, кенг меҳнаткашлар оммаси кўпинча бу ишга жалб этилмаяпти.

КПСС Марказий Комитети ҳуқуқни бузишларнинг олдини олишни янада яхшилаш, жиноий ҳолатлар ва жамиятга зарар етказадиган бошқа ҳолатларга қарши курашни кучайтириш, барча гражданларнинг ва мансабдор шахсларнинг Совет қонунларига сўзсиз риоя қилишларини кўзда тутган конкрет тадбирларни белгилади.

Совет қонунчилигини, жамиятнинг манфаатларини, Совет гражданларининг ҳуқуқларини қўриқлаши лозим бўлган прокуратура, ички ишлар, юстиция органлари ва судларнинг фаолиятини такомиллаштириш зарур эканлигига алоҳида эътибор берилди. Ҳуқуқларни муҳофаза қилувчи органлар жиноятчиликка қарши муросасиз ва қатъий кураш олиб боришлари, меҳнат коллективлари билан ва жамоатчилик билан алоқани ривожлантиришлари ҳамда мустаҳкамлашлари керак. Л. И. Брежнев партия бу органларнинг «совет ҳуқуқ-тартиботини ҳар қандай бузишларга қарши курашда янада кўпроқ ташаббус кўрсатиб, принципиал ва муросасиз иш кўришлари»ни кутади деб таъкидлади.

СССР прокуратурасига ва СССР ички ишлар министрлигига ўзларига бўйсунган органларнинг ишидаги мавжуд камчиликларни йўқотишни, кадрларнинг топширилган иш учун жавобгарлигини оширишни, интизомни мустаҳкамлаш ва ходимларнинг профессионал тайёргарлигини яхшилашни, уларнинг фаолиятида социалистик қонунчиликка қаттиқ риоя қилинишини таъминлашни таклиф этди.

Партия комитетлари ҳуқуқларни муҳофаза қилувчи органларнинг иши устидан контролни кучайтиришлари, уларни яхши тайёрланган кадрлар билан мустаҳкамлаш чораларини кўришлари, ходимларни Коммунистик партия ишига фидокорона садоқат, хизмат бурчини бенуқсон бажариш, ўз ишининг натижаларига танқидий баҳо бериш, юксак сиёсий хушёрлик руҳида тарбиялашда партия ташкилотларининг ролини кучайтиришлари лозим. Ҳуқуқларни муҳофаза қилувчи органларнинг жамоатчилик билан алоқасини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, уларни иззат-ҳурмат қилиш ва қўллаб-қувватлаш муҳитини вужудга келтириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилинсин.

Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларига ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилиш ва ҳуқуқни бузишларга қарши кураш масалаларини мунтазам равишда кўриб чиқиш, ҳуқуқларни муҳофаза қилувчи органлар билан биргаликда бу ишни янада яхшилаш ва унинг самарадорлигини ошириш юзасидан конкрет тадбирлар белгилаш ва бу тадбирларни амалга ошириш таклиф этилди. Бу соҳада совет кишиларининг жамиятга зарар етказадиган ҳар қандай ҳолатларга нисбатан муросасизлиги ўсиб бораётганлигини эътиборга олиш зарур. Жиноятни йўқотишга сабот-матонат билан эришиш, ана шу умумдавлат вазифасини ҳал этишга кенг меҳнаткашлар оммасини отлантириш лозим. Ҳар бир раҳбарнинг, ҳар бир коммунист ва комсомолнинг маънавий пок, совет қонунларига сўзсиз риоя қилишда ўрнак бўлиши, намунали социалистик ҳуқуқ-тартибот учун актив кураш олиб бориши таъминлансин.

Партия комитетлари ҳуқуқни бузишларга қарши курашда партия, давлат, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари, идеологик муассасалар, оила ва мактабнинг куч-ғайратини бирлаштиришлари ва мувофиқлаштириб олиб боришлари керак. Партия ташкилотларининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги перспектив ва йиллик иш планларида ҳуқуқни бузишларга йўл қўймаслик борасида комплекс тадбирларни белгилаб олиш зарур, деб топилди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Министрлар Советларига, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларига совет органларининг қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш соҳасидаги роли ва жавобгарлигини ошириш, советлар ижроия комитетлари комиссияларининг, депутатлар группаларининг, ҳар бир депутатнинг бу ишдаги активлигини кучайтириш тавсия этилди. Бу масалалар Советларнинг сессияларида ва ижроия комитетларининг мажлисларида мунтазам равишда муҳокама қилинсин. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг жамоат тартибини таъминлаш ва ҳуқуқни бузишларга қарши кураш соҳасида қилинаётган иш тўғрисидаги ҳисоботлари ва ахборотлари тинглансин.

Партия, совет органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, давлатнинг бошқа органлари олдига ва жамоат ташкилотлари олдига қуйидаги вазифалар қўйилди:

шаҳарларда ва бошқа аҳоли пунктларида жамоат тартибини муҳофаза қилиш яхшилансин. Милициянинг патрул-пост хизмати мустаҳкамлансин. Жиноят қидирув ва терговиши такомиллаштирилсин.

Ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилишда милиция участка инспекторларининг роли оширилсин, уларнинг аҳоли билан алоқаси кенгайтирилсин. Милициянинг халқ кўнгилли дружиналари билан кундалик ўзаро алоқаси йўлга қўйилсин;

ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши изчил ва сабот-матонат билан кураш олиб борилсин. Бу масалалар юзасидан илгари қабул қилинган қарорлар қандай бажарилаётганлиги текшириб чиқилсин ва текшириш натижалари партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларида муҳокама қилинсин. Ичкиликбозликнинг олдини олиш, ичкиликбозларга ижтимоий ва ҳуқуқий таъсирни кучайтириш, спиртли ичимликларни сотиш борасида белгиланган қоидаларга қаттиқ риоя қилиш, наркологик муассасалар шоҳобчасини, шу жумладан корхоналарда бундай шоҳобчаларни кенгайтириш юзасидан кўпроқ таъсир ўтказадиган тадбирлар амалга оширилсин. Алкоголга қарши пропаганда кучайтирилсин, бу пропаганда янада ишончлироқ ва кўпроқ таъсир ўтказадиган тарзда олиб борилсин;

ўқув юртларида, меҳнат коллективларида ва аҳоли истиқомат қиладиган жойларда балоғатга етмаган ўсмирлар ўртасида ҳуқуқни бузишларнинг олдини олиш соҳасидаги иш такомиллаштирилсин. Ўсмирлар билан якка тартибда олиб бориладиган иш яхши йўлга қўйилсин. Мураббийчилик, оталиққа олиш кенг ривожлантирилсин. Совет, касаба союз, комсомол ва спорт ташкилотлари, маданият муассасалари, маориф ва ҳунар-техника таълими органлари, ижодий союзлар ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар тарбия ишини яхшилаш ва балоғатга етмаган ўсмирлар орасида ҳуқуқни бузишларнинг олдини олиш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқсинлар;

социалистик мулкка кўз олайтиришга қарши кураш кучайтирилсин. Ҳамма жойда моддий бойликларни ҳисобга олиш ва сақлаш соҳасида қаттиқ тартиб ўрнатилсин, хўжасизлик, исрофгарчилик, қилинмаган ишларни қўшиб ёзиш ва кўз бўямачилик қатъиян йўқотилсин. Қишлоқ хўжалигида, транспортда, қурилишда ўғриликка қарши курашни кучайтиришга алоҳида эътибор берилсин. Контрол-ревизия аппаратининг фаолияти яхшилансин. Милиция БХСС хизмати мустаҳкамлансин. Социалистик мулкни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши устидан прокурор томонидан қаттиқ ва принципиал назорат кучайтирилсин;

текинхўрлик ва чайқовчиликка қарши кураш кучайтирилсин. Ижтимоий фойдали меҳнатдан бўйин товловчи шахсларни ўз вақтида аниқлаш таъминлансин. Уларнинг ишга жойлаштирилишига ва коллективларда муқим меҳнат қилишига эришилсин. Меҳнат қилишни сурбетларча истамаётган шахсларга нисбатан қонунда кўзда тутилган таъсир кўрсатиш чоралари қўлланилсин.

Меҳнат коллективларида ва аҳоли яшайдиган жойларда ҳуқуқни бузишларнинг олдини олиш соҳасидаги ишни кучайтириш бу ишнинг асосий йўналиши бўлиб қолиши керак. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорига амал қилиб ҳар бир коллективда, аҳолининг барча группалари, хусусан ёшлар, ўспиринлар ўртасидаги ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбияни анча яхши йўлга қўйиш зарур. Ҳалқ бойлигини талон-тарож қилувчиларга,

(Давоми 3-бетда).

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети давлатга сабзавот ва полиз маҳсулотлари, картошка, мева ва узум сотиш бўйича районлар, совхозлар, колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг шу йил 1 сентябрга бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Бўка районига (район партия комитетининг секретари Т. И. Исломов, район ижроия комитетининг раиси Р. Қ. Қодиров, район комсомол комитетининг секретари С. Шаропов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси А. Шукуров, район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи К. С. Содиқов, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспектори Ў. Иброҳимов ўртоқлар) берилди. Районда давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик плани 66,9 процент, картошка 83,8, ҳўл мева — 180, полиз маҳсулотлари — 75,5 процент қилиб бажарилган ва август ойининг иккинчи ярмида йиллик планга нисбатан давлатга сабзавот сотиш бўйича 23,8, картошка — 30,8, ҳўл мева — 31,4, полиз маҳсулотлари — 58,7 процентга ўсишга эришилган.

Байроқ Тошкент районидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгийўл районидаги У. Юсупов номли ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасига** (бош директори Ж. Х. Хоназаров, партия комитетининг секретари Ж. Одилов, ишчилар комитетининг раиси Р. Минибоева, бош агрономи А. Аҳмаджонов ўртоқлар) берилди. Бирлашмада давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик плани 61,1, узум — 10,5, ҳўл мева 77,2 процент қилиб бажарилган, август ойининг иккинчи ярмида йиллик планга нисбатан давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш бўйича 22, узум — 7,5, ҳўл мева — 21,2 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Калинин районидаги «Назарбек» совхозидан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозга** (раиси А. Абдуҳолиқов, партия комитетининг секретари И. Абдуллаев, касаба союз комитетининг раиси Т. Тожибоев, комсомол комитетининг секретари А. Айтуғанов, бош агрономи С. Қурбонов ўртоқлар) берилди. Колхозда давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик плани 68,3, картошка — 73,2, ҳўл мева — 102 процент қилиб бажарилган ва август ойининг иккинчи ярмида йиллик планга нисбатан давлатга сабзавот маҳсулотлари сотишда 30,7, картошка — 10,4, ҳўл мева — 58,2 процент ўсишга эришилган.

Байроқ Тошкент районидаги Навоий номли колхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига ишлаб чиқариш илғорларига сотиш учун Бўка районига, Янгийўл районидаги У. Юсупов номли ишлаб чиқариш-аграр бирлашмасига ва Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК

Республиканинг ишга тушириладиган қурилишларида энг қизғин дамлар бошланди. Учинчи квартал тугай деб қолди, бинокорлар ва монтажчилар 1979 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши юзасидан қурувчилар ва монтажчилар ишининг тўққиз ойлик умумий якунлари чиқарилади.

Ўзбекистон ССР Марказий Статистика Бошқармасининг хабар беришича, шу йилнинг январь, август ойларида ўтган йилнинг саккиз ойидагига нисбатан кўп асосий фондлар ишга туширилди, капитал маблағлар ўзлаштирилди ва қурилиш-монтаж ишлари бажарилди, 1,1 миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой, 42 минг ўринли мактаблар, 9620 ўринли мактабгача тарбия болалар муассасалари, 1635 ўринли касалхоналар, 2250 киши қатнайдиган поликлиникалар қурилиб, фойдаланиш учун топширилди. 50 минг гектарга яқин суғориладиган янги ерлар ўзлаштирилди, саноатда ва қишлоқ хўжалигида муҳим ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Давлат комиссияси Бекобод шаҳридаги В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия комбинатида электр билан пўлат эритиш ишлаб чиқаришнинг учинчи печь комплексини фойдаланиш учун қабул қилди.

Асосий қурилиш, монтаж министрликлари ва идоралари саккиз ой мобайнидаги пудрат ишлари планининг бажарилишини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

Процент ҳисобида

	Январь—август ойларида	Август ойида	1979 йил январь—август ойларида 1978 йилнинг январь—август ойларидагига нисбатан
Ўзбекистон ССР қурилиш министрлиги	93	83	98
Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлиги	100	93	112
Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	99	100	103
Главташкентстой	100	98	103
Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	108	102	102
Узглавводстрой	106	102	102
Ўзбекистон ССР автомобиль йўлларини қуриш ва фойдаланиш министрлиги	109	108	116
Главсредазирсовхозстрой (Ўзбекистон ССР территорияси бўйича)	101	91	99
Узколхозстрой	106	98	104

Ана шундай кўрсаткичлардан маълум бўлишича, Ўзбекистон ССР қурилиш министрлиги, монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги пудрат ишларининг саккиз ойлик планини бажара олмади. Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министрлиги, Главташкентстрой, Главсредазирсовхозстрой ва Узколхозстрой ҳам саккиз ойлик планни уддалай олмадилар.

Шу нарса жиддий ташвиш туғдирадики, ана шу ва бошқа министрликлар ишга тушириладиган қурилишларни, шу жумладан капролактам, Олмалиқ кон-металлургия комбинати ва Маржонбулоқ олтин-руда комбинати объектлари бўйича, Жиззах аккумулятор ва Гулистон ёғ-экстракцияси заводлари, Навоий ГРЭСи ва ишга тушириладиган бошқа қурилишлар бўйича планни бажаришда ҳам ҳамон орқада қолмоқда. Енгил, озиқ-овқат ва маҳаллий саноат объектлари қурилишида ишлар суст авж олдирилмоқда. Ўзбекистон ССР қурилиш министрлиги ва Главсредазирсовхозстройнинг қурилиш ташкилотлари шу йилнинг саккиз ойи мобайнида йиллик планга нисбатан атиги 40 процент, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги қурилиш ташкилотлари 42 процент, Главташкентстрой қурилиш ташкилотлари 47 процент уй-жойларни ишга туширдилар, холос. Мактаблар қурилишида аҳвол айниқса ачинарлидир. Қашқадарё, Фарғона областларидаги ва баъзи бир бошқа областлардаги ҳамда Қорақалпоғистон АССРдаги қурувчилар коллективлари мактабларни ўқув йили бошлангунга қадар ишга тушира олмадилар. Бир қанча жойларда болалар муассасалари секин қурилмоқда.

Бинокорлар ва монтажчилар барча мактабларни сентябрь ойида фойдаланишга топшириш, уй-жойлар ва болалар муассасаларини ишга тушириш 10 ойлик планини бажариш учун куч-ғайратни икки-уч ҳисса оширишлари лозим. Саноат ва қишлоқ хўжалигида учинчи кварталда ишга тушириладиган объектларни қуриб битказишга алоҳида эътибор берилиши керак. Зарур куч ва маблағни ана шу объектларда жамлаш юзасидан ғоят қатъий чораларни кўриш зарур. Буюртмачи министрлик ва идоралар етишмаётган ускуналар ва махсус материалларни сира кечиктирмай монтаж учун етказиб беришлари, ишга тушириш-созлаш ишларини ўз вақтида ўтказишлари лозим.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари кунлик, ўн кунлик ва ойлик топшириқларни бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришлари, мусобақа якунларининг кенг ошкоралиги, қиёсийлигини ташкил қилишлари, ҳамма жойда қурилишларда бригада пудратини жорий этишлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг тажрибасидан фойдаланишлари ва шу асосда меҳнат унумдорлигини оширишни ҳамда иш сифатини яхшилашни таъминлашлари керак.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, уларнинг қурилиш бўйича штаблари ишга тушириладиган барча объектларни КПСС XXV съезди талаблари асосида, белгиланган муддатда сўзсиз фойдаланишга топширилишини таъминлаш учун раҳбарларнинг масъулиятини оширишлари керак.

Сентябрь учинчи кварталда ва умуман тўққиз ой мобайнида ишга тушириладиган барча объектларни қуриб битказиб фойдаланишга топшириш ойи бўлиши лозим.

ПОЛИЗЧИЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КОНКУРСИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги павильонлардан бирини қовун ҳиди тутиб кетди. 10 сентябрь куни бу ерда полизчилар республика конкурси бўлиб ўтди.

Ўзбекистоннинг ҳамма областлари ва Қорақалпоғистон АССРдан халқ селекционерлари, бригада ва звено раҳбарлари, сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтининг олимлари конкурсда қатнашдилар. Улар ширин-шакар ва серҳосил салкам юз хил қовун-тарвуз келтирдилар.

Халқ селекционерлари хушбўй қовун-тарвузлар ёнида тажрибаларини бир-бирлари билан баҳам кўрдилар, меҳнаткашлар дастурхонига кўпроқ ширин-шакар қовун-тарвуз етказиб бериш тўғрисидаги ғамхўрликдан келиб чиқувчи ижодий режалари тўғрисида гапирдилар.

Самарқандлик селекционерлар ўз областларида қовун-тарвуз етиштирувчи ва энг яхши қовун навларининг уруғини тайёрловчи юзга яқин ихтисослаштирилган бригадалар тузилганлигини маълум қилдилар. Наманган, Фарғона областлари ва бошқа областларнинг вакиллари полизларга катта-катта майдонлар ажратиб берилганлиги ҳақида гапирдилар. Конкурс қатнашчилари полизчиликдаги сермеҳнат ишларни механизациялаш йўллари тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Кўрик қатнашчилари тажрибали мутахассислар ўтказган «ширинаки» натижалари тўғрисидаги хабарни зўр эътибор билан тингладилар.

Конкурсда Охунбобоев районидаги 1 Май совхозининг звено бошлиғи, халқ селекционери Абдасхон Алиғавхаров, Иштихон районидаги «Октябрь» колхозининг бригадири Тиркаш Тожиев, Ургут районидаги Ильич номли колхоз бригадири Гулсара Нуриллаева, Олтинкўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири Комилжон Кенжаев, Ромитан районидаги «Ромитан» совхозининг бригадири Саъдулла Идиев биринчи мукофотга сазовор бўлдилар. Етти полизчи иккинчи мукофотга ва ўн бир полизчи учинчи мукофотга сазовор бўлди.

Самарқанд, Андижон, Хоразм областлари сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-тадқиқот институтининг, Пойариқ, Задарё ва Беруний районларининг, шунингдек ўн уч хўжаликнинг полизчилари конкурс ғолиблари, деб топилди.

Конкурс ғолибларига тантанали вазиятда дипломлар ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қовун-тарвуз намуналари намойиш этилган Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрди. У кўрик қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлаб КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмаларидан келиб чиқувчи вазифаларга тўхталиб, республикада янги серҳосил ва сифатли навларни экиш, илғор технология асосида полизчиликни янада ривожлантириш муҳимлигини таъкидлади, халқ селекционерлари, барча деҳқонлар ва олимларга ишда янги-янги муваффақиятлар тилади.

Конкурсда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Й. Р. Курбонов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Сигирларни машинада соғиш усталарининг еттинчи Бутуниттифоқ конкурси 9 сентябрь куни Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг «Красний водопад» экспериментал базасида ниҳоясига етди.

Рязань областидан келган сут соғувчи Нина Васильевна Козина мутлоқ чемпион бўлди. У линияли қурилмада ўтказилган мусобақаларда қатнашиб, юз имкониятдан 99.5 балл тўплади.

Самарқанд районидаги «Москва» колхозининг ёш сут соғувчиси Раҳима Султонова конкурсда катта муваффақиятга эришди. У «Тандем» УДТ-6 типидаги сут соғиш қурилмасида ўтказилган мусобақаларда биринчи ўринни эгаллади. У 99,4 балл олди.

«Елочка» УДЕ-8 типидаги қурилмада ўтказилган мусобақаларда 99,4 балл олган Нийна Алексеевна Пигуль ғолиб чиқди. Эстония ССР, Вильянде районидаги «Колга-яани» колхозининг бу сут соғувчиси 1979 йилда ўзига биркитилган 90 бош сигирнинг ҳар биридан 5,3 минг килограмм сут соғиб олиш учун курашмоқда. Иттифоқдош республикаларнинг командалари ўртасида машинада сут соғиш усталари конкурсида қуйидагилар:

Эстония ССР [1-ўрин], Латвия ССР [2-ўрин], Литва ССР [-3ўрин]ни эгалладилар.

Ғолиблар ишлаётган хўжаликларда илғор тажриба мактабини ташкил қилиш кўзда тутилмоқда. Бошқа чорвадорлар ҳам ана шу сут соғувчиларнинг маҳорати ва эпчиллигини ўрганиб олишлари мумкин.

Конкурс ғолибларига тантанали вазиятда мукофотлар — СССР қишлоқ хўжалиги министрлигининг, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг, ВЛКСМ Марказий Комитетининг ва бошқа идораларнинг диплом ҳамда медаллари топширилди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министри А. А. Уркинбоев, ВЛКСМ Марказий Комитети қишлоқ ёшлари бўлимининг мудири В. И. Чепурко конкурс қатнашчиларига эзгу тилаклар билдирдилар. Чорвачиликни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун «Красний водопад» экспериментал базасининг машинада сут соғиш оператори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати А. И. Чудная СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг катта олтин медали билан мукофотланди.

[ЎзТАГ].

РАСМИЙ ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Социалистик Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши билан муваққат ҳарбий ҳукуматининг таклифига биноан 9 сентябрда Москвадан Аддис-Абебага расмий дўстлик визити билан жўнаб кетди.

А. Н. Косигинни Внуково аэродромида В. В. Гришин, Д. Ф. Устинов, Н. А. Тихонов ўртоқлар, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Эфиопиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Цегайе Мешеша бор эди.

* * *

Эфиопияга кета туриб А. Н. Косигин Ереванда тўхтади.

Шу куни А. Н. Косигин Арманистон ССРнинг раҳбар ходимлари билан учрашди. Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. С. Демирчян республика партия ташкилотининг меҳнаткашларини ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришга сафарбар қилиш соҳасидаги иши тўғрисида гапириб берди.

А. Н. Косигин КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневдан салом ва энг яхши тилаклар топширди. Суҳбат чоғида у, КПСС XXV съезди қарорларини, беш йиллик план топшириқларини бажариш билан боғлиқ бўлган асосий вазифаларга тўхталди.

А. Н. Косигин республика пойтахти бўйлаб сайр қилди. У Арманистоннинг ривожланаётган ёш индустрия маркази — Абовянга бориб, саноат корхоналарини, шаҳарнинг янги қурилишларини, Арманистон Россия составига киргандининг 150 йиллиги шарафига ўрнатилган ёдгорлик комплексини кўздан кечирди. Севан кўлида бўлди.

Кечқурун А. Н. Косигин Ереванда камер музика уйидаги концертда ҳозир бўлди.

* * *

10 сентябрь куни А. Н. Косигин ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Аддис-Абебага жўнаб кетдилар.

(ТАСС).

«ЗАНГОРИ ОЛОВ» ОҚИМИНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

КПСС XXV съезди тарихий қарорларида совет кишиларининг турмуш фаровонлигини ошириш Коммунистик партиянинг энг олий мақсади эканлиги яна бир бор таъкидлаб ўтилди. Шунинг учун ҳам бу соҳада жуда кенг кўламдаги ишлар амалга оширилмоқда.

Коллективимиз ҳам ана шу олийжаноб ишга ўзининг оз бўлса ҳам ҳиссасини қўшаётганлиги билан ҳақли равишда фахрланади. Биз областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида янги-янги газ тармоқлари қуриш, меҳнаткашларнинг уйларига «зангори олов» келтириш каби шарафли вазифаларни бажаряпмиз. Зиммамиздаги ана шу масъулиятли ишни бекаму-кўст адо этиш учун барча имкониятлар ва резервлардан фойдаланишга ҳаракат қилаяпмиз.

Шу мақсадда ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йили учун юксак социалистик мажбуриятлар олган эдик. Коллективимиз бу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқда. Мажбуриятнинг барча пунктлари бўйича бажарилишини таъминлашни ўзининг муқаддас бурчи деб билмоқда. Бу эса меҳнатда салмоқли ютуқларга эришиш омили бўляпти.

Коллективимизнинг кучғайрати туфайли областимиз газ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланмоқда. Газлаштириш ишлари бошланганидан бери ўтган қисқа муддат ичида областимиз бўйича 283,3 минг квартира «зангори олов» билан таъминланди. 150 саноат корхонаси, 1842 коммунал маиший хизмат кўрсатиш корхоналари табиий газдан фойдаланмоқдалар. Ҳозирги вақтда шаҳарлар ва шаҳар типидаги посёлкалардаги уйларнинг 84,7 проценти, қишлоқ жойларида эса 57,5 проценти газлаштирилган.

Ўз сафига икки минг кишини бирлаштирган коллективимиз хизмат кўрсатаётган зонада 2700 километр узунликдаги газ тармоқлари бор. Биз ана шу тармоқларнинг ҳар доим авариясиз ишлашини таъминлашимиз, бу билан истеъмолчиларни табиий ва суюлтирилган газ билан бир маромда ва етарли миқдорда таъминлаб туришимиз керак.

Коллективимиз олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда дуруст натижаларга эришмоқда. Шу йилнинг ўтган етти ойида табиий газни реализация қилиш плани 118,3 процент бажарилди, суюлтирилган газ реализация қилиш топшириғининг бажарилиши эса 101,6 процентни ташкил этди. Аҳолига 1 миллион 260 минг сўмлик маиший хизмат кўрсатилди.

Ўнинчи бешйилликнинг тўртинчи йилида шаҳарлар ва аҳоли пунктларини газлаштиришни давом эттириш бўйича катта ҳажмдаги ишларни амалга ошираяпмиз. Шу йилнинг ўтган етти ойида эса уй-жойларни табиий газ билан таъминлаш

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

топшириғи 112,1 процент қилиб адо этилди. Турар-жойларга суюлтирилган газ етказиб бериш планини бажаришда янада юксакроқ натижага эришдик. У планга нисбатан 192,2 процентни ташкил этди. Йил бошидан бери 42,5 километр узунликдаги газ тармоқлари қурилди. Газ тармоқларидан фойдаланиш ва уй-жойлардаги газ асбоб-ускуналарининг авариясиз ишлашини таъминлаш соҳасида ҳам маълум ютуқларга эришилди. Ремонт ишлари ўз муддатларида амалга оширилялти.

Коллективимиз меҳнат кўрсаткичларининг бундай юксалиши ўз-ўзидан бўлмади, албатта. Биз ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштириш юзасидан қатор тадбирларни амалга оширдик. Газ асбоб-ускуналарига хизмат кўрсатишнинг янги, прогрессив бригада усулини жорий қилдик. Бу меҳнат сарфиётини анча камайтиришга олиб келди: газ асбоб-ускуналарини техник фойдаланиш даражаси ошди, иш муддатлари узайди. Натижада газ тармоқлари ва асбоб-ускуналарининг носозлиги ҳақида тушадиган аризалар анча камайди.

Бирлашмамиз коллективи қишлоқ жойлардаги газ истеъмол қилувчиларга хизмат кўрсатишни яхшилашга катта эътибор бермоқда. Ҳозирги вақтда 35 фойдаланиш участкаси қишлоқ газ тармоқлари ва уйлар ичидаги газ анжомларига техник хизмат кўрсатиш билан шуғулланмоқда. Колхозлар ва совхозларда газ баллонларини алмаштириб берувчи 15 та склад ишлаб турипти. Бу қишлоқ меҳнаткашлари турар-жойларини газ билан узлуксиз таъминлаш имконини бермоқда. Айрим қишлоқ участкаларимиз хизмат маданиятини муттасил яхшилаб боришяпти. Айниқса, Оржоникидзе районидаги Гулистон ва Тузель, Бекобод районидаги Далварзин участкалари бу соҳада бошқаларга намуна бўлишяпти. Уларнинг иш кўрсаткичлари яхши бўлмоқда. Газ тармоқларининг авариясиз ишларни сифатли бажариш ҳисобига кескин камайтириляпти.

Областимиз аҳолисини суюлтирилган газ билан таъминлаш ҳам йилдан-йилга кенгайиб боряпти. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч ярим йили мобайнида мавжуд 3 та газ тўлдириш станцияларида иш жараёнларини механизациялашга қаратилган қатор ишлар қилинди. Баллонларга газ тўлдириш, уларни ташиш механизмлар зиммасига юклатилди. Бу газ тўлдириш станцияларининг қувватини уч баравар ошириш имконини берди, айни вақтда меҳнат унумдорлиги кескин ортди.

Коллективимиз область шаҳар ва қишлоқлари аҳолисини газ билан таъминлашни яхшилашга қаратилган бошқа қатор тадбирларни ҳам амалга оширди. Шу беш йиллик давомида «Пискентгаз» ва «Ғазалкентгаз» идораларининг ишлаб чиқариш-фойдаланиш базалари қурилди. Ишчи-хизматчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, иш маданиятини ошириш юзасидан ҳам маълум ишлар қилинди.

Коллективимиз эришаётган ютуқларга ишлаб чиқариш илғорлари муносиб ҳисса қўшаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Бирлашмамизда ўз касбига меҳр қўйган, вазифасига виждонан муносабатда бўлаётган бундай ишчи-хизматчилар жуда кўп. Бекобод газ тўлдириш станциясининг тўлдирувчиси Л. А. Висотина шундайлардан ҳисобланади.

У ўз зиммасига олган юксак шахсий мажбуриятини шараф билан бажармоқда. Шу кунларда 1982 йил ҳисобига ишламоқда. Унинг чирчиқлик касбдоши А. Г. Исаеванинг меҳнат календарида 1981 йил бошланганига анча бўлди. «Олмалиқгаз» идораси ходимларидан Г. Л. Динина, В. Н. Савилива, Н. М. Пахомушкина, Бекобод газ тўлдириш станцияси ишчи ва хизматчиларидан Х. Хожиматов, Х. Аҳмедов, «Чирчиқгаз» идораси слесарлари В. И. Жидкова, М. Г. Букреевалар ойлик топшириқларини 115—120 процентдан бажаришяпти. Бу зарбдорларимиз шу кунларда беш йилликнинг сўнгги йили ҳисобига ишламоқдалар.

Областимиз газ хўжаликлари ходимлари олдида ҳали катта-катта вазифалар турипти. Хўжалик йилини ва умуман ўнинчи беш йилликни муваффақиятли бажариш учун катта ҳажмдаги ишларни амалга оширишимиз керак. Шуни айтиш кифояки, беш йиллик охиригача 10 минг 446 квартира газлаштирилиши, 154 километр узунликдаги газ тармоқлари фойдаланишга топширилиши, Бекобод газ тўлдириш станцияси реконструкциясини тугаллаш, Ангрен ишлаб чиқариш базасини фойдаланишга топшириш зарур. Коллективимиз бу вазифаларнинг муваффақиятли уддасидан чиқиш учун бутун куч-ғайратини сафарбар этади.

Б. РАҲИМОВ,
«Ташоблгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи.

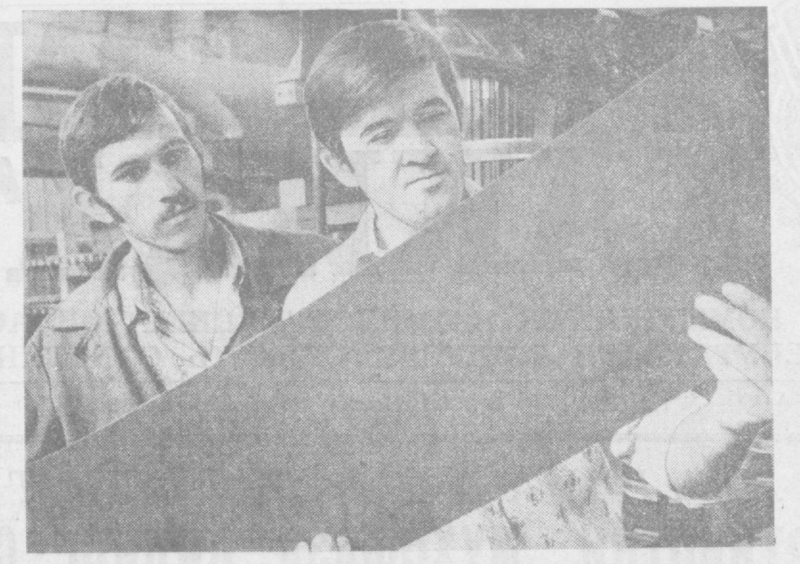

Чирчиқ трансформатор заводи коллективи ишлаб чиқараётган маҳсулотлар халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг фойдаланилмоқда. Ҳатто кўпгина чет эл мамлакатлари ҳам бу ерда тайёрланган энергетика асбоб-ускуналарини кўплаб харид қилмоқдалар. Трансформаторчилар хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш ва маҳсулот сифатини ошириш учун қизғин кураш олиб боришяпти. Айниқса катта мастер Комил Шокиров (ўнгда) бошлиқ участка коллективи ва йиғувчи слесарь Михаил Сорокинлар меҳнатда ҳаммага намуна бўлишмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНСИН

Тошкентдаги электрон-техника заводида деталларни гальваник усулда қоплайдиган автомат установка ишга туширилди. Рационализаторларнинг комплекс бригадаси яратган бу установка ҳар йили 39 минг киловатт-соат электр энергияни тежаш имконини беради. Электрон приборларнинг бунёдкорлари йил бошидан буён ишлаб чиқариш резервларидан кенг фойдаланишга қаратилган икки юздан кўпроқ таклиф киритдилар. Шу вақт ичида заводда 1,2 миллион киловатт-соат электр энергия тежаб қолинди. Коллектив эришган муваффақиятлар учун икки квартал якунларига кўра электр энергияни тежаб-тергаб сарфлаш учун ўтказилаётган республика социалистик мусобақасида биринчи ўринга сазовор бўлди.

Заводда электр энергияни, рангли ва қора металларни ва бошқа материалларни оқилона сарфлаш учун юришга цех касаба союз ташкилотлари, халқ контроли ва «Комсомол прожектори» группалари қўшилдилар. Улар корхона ходимларини халқ мулкига тежамкорлик билан муносабатда бўлиш руҳида тарбияламоқдалар. Цехлар, бўлимлар, участкалар социалистик мусобақасининг якунлари чиқарилаётган пайтда тежамкорлик натижалари ҳисобга олинади. Юзлаб ишчилар шахсий тежамкорлик ҳисоб-китобларига мувофиқ меҳнат қилмоқдалар.

(ЎзТАГ).

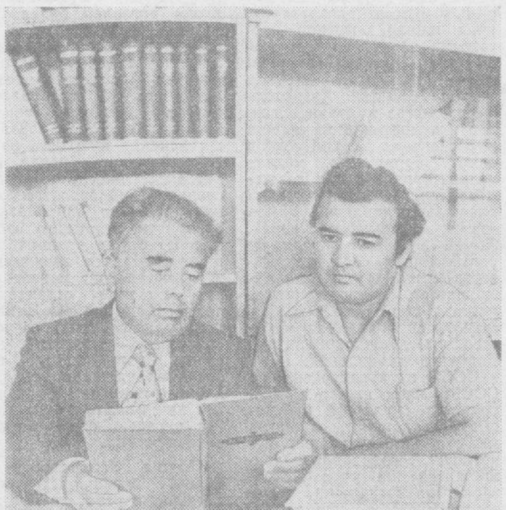

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институти олимлари буюк аллома Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар улуғ олим асарларини нашрга тайёрлаб, турли монографиялар ҳозирлашмоқда. Суратда: (чапдан) катта илмий ходим Н. Абдуллаев ва институтнинг илмий секретари Ю. Абдуллаевлар Ибн Сино асарларини кўздан кечирмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

КОМСОМОЛ АХБОРОТИ

ГЕКТАРИДАН 125 ЦЕНТНЕРДАН «ҚАҲРАБО ДОН»

Областимиз маккажўхорикорлари 100 центнерчилик ташаббусининг бошловчиларидир. «Қаҳрабо дон» ижодкорлари ўз аҳдларининг устидан чиқиш учун йил бўйи самарали меҳнат қилдилар. Ўз вақтида агротехник тадбирлар ўтказилди. Самарали меҳнат туфайли муносиб ҳосил тўпланди.

Областимиз бўйича шу кунга қадар 220 га яқин комсомол-ёшлар бригадалари топшириқларини зиёдаси билан адо этдилар. Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхозининг Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Абдурасул Эрназаров бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 125 центнердан «қаҳрабо дон» етказишдек шарафли мажбурият олган эди. Илғор бригада коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида зарбдорчасига меҳнат қилиб, юқори ҳосил етказди ва 50 гектар ердаги маккажўхорини 6 иш кунида йиғиб олди. Ҳар гектар ердан 125 центнердан «қаҳрабо дон» хирмони уюлди.

ҚАҲРАМОНЛАР САФИМИЗДА

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик фабрикасининг Бўка районидаги тикувчилик цехи комсомол ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Ёш ленинчилар йил бошидан бери самарали меҳнат қилиб келишмоқда. Цехда ташкилий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилганлиги учун ишлаб чиқаришда ҳам юқори кўрсаткичлар қўлга киритилмоқда. Комсомоллар, айниқса, маҳсулот сифати юксак даражада бўлиши учун тинмай кураш олиб бормоқдалар.

Корхона бўйича ўтказилаётган социалистик мусобақада цех аҳли совринли ўринларни эгалламоқда. Шубҳасиз бунда комсомол-ёшларнинг муносиб ҳиссаси бордир.

Цех комсомол ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида эришилган илғор тажрибалар умумлаштирилди. Камчиликларни бартараф этиш йўллари кўрсатилди. Келгуси бир йил учун жанговар программа тузилди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида И. Абдуллаева бошлиқ комсомол-ёшлар сменаси аҳли бир овоздан 30-йилларда жасораткорона меҳнат қилган илғор тикувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Галина Закритнаяни ўз сафларига олганликларини билдирди.

ҲАФИЗ Ғаниев чорак асрдан буён В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводида меҳнат қилиб келмоқда. У мана шу даргоҳда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлди. Кўп йиллар завод касаба союз комитетининг раиси бўлиб ишлади. Яқинда эса СССР Фахрий металлурги Х. Ғаниевнинг ташаббуси билан корхонада Меҳнат шуҳрати музейи ташкил этилди.

Суратда: Х. Ғаниев завод комсомоллари билан янги экспонатларни қандай жойлаштириш ҳақида маслаҳатлашмоқда.

В. Молгачев фотоси.

Пухта ҳозирлик билан

Бекободдаги «Далварзин» пахта тозалаш заводи ва унга қарашли тайёрлов пунктлари янги ҳосилни қабул қилишга тайёр. Тайёрловчилар Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг пахта териш ва тайёрлашга ҳозирлик кўриш тўғрисидаги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар пахтакорлар етиштирган «оқ олтин»ни уюшқоқлик билан бетўхтов қабул қилиб олиш учун барча механизмлар ва асбоб-ускуналарни ҳозирлаб қўйдилар.

Пахта заводига қарашли «Ўзбекобод», «Чаноқ», «Социализм» тайёрлов пунктларида 67 та ПЛ транспортёрлари, 8 та пахта юкловчи мослама, 7 та автомобиль тарозиси ўз вақтида ремонтдан чиқарилди. Пунктларга қарашли 6 транспорт трактори ва 13 тележка ҳам ишга шай.

Тайёрлов пунктларида 94 та бунт майдончаси тартибга келтирилган. Пахтани сифатли қабул қилиб олиш учун 0,5 гектар майдонга бетон ётқизилди. Пунктларнинг ходимлари уруғлик пахта етиштираётган хўжаликлар учун 1500 та қанор, 26 мингта этак ҳам тайёрлаб қўйганлар.

Тайёрловчилар пахта қабул қилиб олишни ҳар қандай шароитда ҳам давом эттириш чораларини кўрмоқдалар. Бунинг учун қуритиш-тозалаш цехлари капитал ремонт қилинди, уларга янги жиҳозлар ўрнатилди. Шунингдек, лабораториялар ҳам тартибга келтирилди.

Яқинда давлат комиссияси пахта тозалаш заводи ва унга қарашли тайёрлов пунктларини аъло ва яхши баҳоларда қабул қилиб олди. Энди тайёрловчилар пахта карвонларини орзиқиб кутмоқдалар.

А. ҲАЙДАРОВ.

ҲАЁТНИНГ ЖЎШҚИН МАРОМИ

Асадбек директор хонасига тақиллатмасдан кириб борди. Саломлашишни ҳам унутиб, остонадан турибоқ деди: «Бунга бошқа тоқат қилиб бўлмайди, Собир Керманович. Мен йигитларга ишонаман, вассалом! План деб уларни мажлисларда доим койийверишга келсак, бунга улар кўникиб қолишган, ўзларини уқувсиз ва омадсиз санаб юришибди. Уларнинг руҳини кўтаришимиз, ўзларига ишонишларига кўмак беришимиз керак...» У бошлиққа бунчалик кескин гапираётганини фаҳмлаб, андишага борди. Пировардида, гапини ҳовирдан тушиб якунлади: «Мени тўртинчи бригадага ўтказсангиз. Бригадир қилиб тайинласангиз».

«Узмежавтодортранс» бошқармасига қарашли 56-автокорхона директори С. К. Халилов Асадбек Отабековнинг қизиққонлигини яхши биларди, шу боисдан у фақат жилмайиб қўяқолди. «Нима ҳам дердим, хоҳишинг бўлса уриниб кўр. Аммо кейинги сафар бирон-бир таклиф хаёлингга келса, албатта огоҳлантириб қўй. Умуман олганда эса, биз бош инженер билан бу бригадани бутунлай қайта тузиш ва уни тажрибали шофёрлар билан комплектлашни келишиб қўйган эдик. Агар сен кафолат бера олсанг...»

— Албатта кафолот бераман, ахир йигитлар... — директорнинг гапини бўлди Отабеков.

— Сен отни бунчалик тез эгарлашга шошилма, — деди Халилов энди қатъий оҳангда. — Агар янглишмасам, бугун Термизга рейсинг бор, шундайми?! Гап бундай, райондан қайтгач бригадани қабул қиласан. Аммо эсингда бўлсин, кези келганда сендан фақат бригадир бўлганинг учун эмас, коммунист сифатида масъулият талаб қиламиз...

... Эрталаб кун қуёшли эди. Чор атроф баҳорга хос ям-яшил, мусаффо. Шаҳар чеккасидан бошланувчи йўл-колхоз боғлари ва экинзорлар оралаб уфққача тасмадек таранг тортилган. Отабеков беихтиёр ширин хаёлларга берилди. Бундай кайфиятни у бошидан биринчи бор кечираётгани йўқ. Ҳар йили баҳор пайти олис йўлга чиқар экан, у шундай завқ-шавққа тўлади.

Асадбек бу йўлдаги ҳар бир бурилиш, ҳар бир пастбаландни яхши билади. Директор билан бўлган ўша мулоқотдан кейин Тошкентдан ўн чақиримча узоқлашилгач, у бақувват билакларида қандайдир толиқиш сезгандай бўлди. Тормоз бериб, машинани четга олиб тўхтатди. «Қани кел Олим, жойимизни алмашамиз», — деди у ҳамроҳига. Ўзи эса бир зум ўй суриб қолди: «Назаримда, қарияпман чоғи, шу арзимас майда-чуйдаларга ҳам асаб қурғур дош бермаяпти».

Орадан деярли бир йил вақт ўтди. Яна ўша йўл. Юк шошилинчу, манзил Термизгача...

— Қаерда заправка қиламиз, — унинг хаёлини бўлди Олим Орипов.

— Самарқандгача етиб оларммиз, дейман.

— Олдинги сафар етолмагандик. Бригадир бўлиб келган кезларингиз эди.

Ўртага жимлик чўкди. Орипов худди анча бурун бошланган суҳбатини давом эттиргандай ундан сўради: «Шундай бўлганда ҳам, Асадбек ака, директорга бунақанги шарт қўйишга қандай журъат этдингиз? Бундан чиқдики, бригадирликни ўзингиз сўраб олибсиз-да, Яна энг қолоғини танлабсиз. Шунча хизматларингиз эвазига бирон илғор бригадани талаб қилсангиз йўқ, дейишмасди-ку?!»

Бу хусусда ҳамроҳи бир эмас, бирнеча бор гап очди. Аммо Асадбек ҳар гал ҳазил-мутойибадан нарига ўтмади. Ортиқча гапнинг нима ҳожати бор? Ахир юрагингдан ҳис этганларингни барибир ҳечқачон сўз билан тўлиқ ифода этаолмайсан-ку. Лекин, бу галги савол тўғри нишонга теккан эди. Олим бамисоли унинг пинҳоний ўй-фикрларини уқиб олаётгандай эди.

— Ўшанда қизишганим тўғри, — аста жавоб қилди Отабеков. — Лекин илтимосга келганда, мен ҳеч кимдан илтимос қилганим йўқ. Йигитларга кўмаклашишга қарор қилдим, холос. Мана сенинг ўзингни олиб кўрайлик. Сени ўзимга планимни бажариб беради, деган мақсадда олганим йўқ. Дарвоқе, буни ҳозир баъзилар «тажриба ўргатиш» ҳам дейишади. Йўқ, мен сени оддийгина, маҳоратга ўқитиш учун шогирдликка олдим.

Бу ёз Орипов йигирма беш ёшга тўлди. Совет Армияси сафида йигитлик бурчини ўтаб қайтгач, корхонада слесарь бўлиб ишлади. Кейинроқ унга эскириб қолган «ЗИЛ» беришди. Бир йилдан сўнг эса, уни Отабековга ёрдамчи қилиб ўтказишди. Энди Олим ўз устози билан ярим прицепли «МАЗ-504 В»да ишлаб, шаҳарлараро ва республикалараро олис рейсларга қатнай бошлади.

...Асфальт йўл Янгиер томон бурилди. Бундай кенг, теп-текис йўлдан юриш мароқли. Вақт тез ўтиб борарди. Чор атроф кабина ойнасидан яққол кўзга ташланади. Унга қувониб, эҳтиросга тўлиб боқасан. 1953 йил декабрида эса Отабековга бу ерларда куннинг ҳар бир дақиқаси худди абадиятдай туюлган эди. У Тошкентга одатдаги рейсдан, аммо бирмунча антиқа юк билан қайтарди. Гуллар олиб келарди.

Отабеков шундоққина Гулистонга кираверишда «пробка»га йўлиқди. Кичик тепалик ёнида чамаси йигирмадан ортиқ машина уймалашиб қолганди. Ёз бўлса-ку, бундай ерларни сезмай ҳам ўтиб кетасан. Ҳозир эса музлаптн, на юриб бўлади ва на ўтиб. Асадбекнинг запасда икки канистр бензини бор эди. У қўш канистрни олиб, тепаликка кўтарилди ва қўлидаги бензинни йўл юзасига сепди ва гугурт чақди. У сибирлик шофёрлар гоҳида шунақа қилишларини эшитган эди. Олов музни эритиб юборди.

Тошкентгача гуллар музлаб қолмади. Аммо Асадбек бундай «рационализаторлиги» учун нақд хайфсандан зўрға қутулиб қолди. Бу воқеа 30 декабрда рўй берганди-да...

Жиззахдан ҳам ўтилди. Ҳадемай Самарқанд. У ерда эса нафас ростланади. «Двигателни кўздан кечириш лозим бўлади, — фикридан ўтказди Асадбек, назаримда тепаликларда «хансираб» қоляпти».

... Ўнинчи беш йилликнинг бошидаёқ Отабеков 56-автокорхонанинг бир группа илғор шофёрлари қатори ўз «МАЗ-504В» автомашинасида капиталь ремонтсиз 300 минг километр йўл босишга азми-қарор қилган эди. Аслида эса, бу маррадан аллақачонлар ўзиб, шахсий мажбуриятини дўндириб қўйди. Айтишларича, миллион километрга етай-етай, деб қолди.

Шу кун Самарқандда тунашди. Эрта билан, соат олтиларда яна йўлга отланишди. Бундай пайтда йўллар камқатнов бўлади. Олдинда эса, Китоб довони. Ҳозирга келиб ундан кундузи ҳам, тунда ҳам, йилнинг исталган фаслида бамайлихотир ўтиб кетавериш мумкин. Илгари эса довонга кўтарилавериш ерда давлат автоинспекторлари ҳамма шофёрларнинг правасини, албатта, бир-бир текширишарди. Шоферлик стажи уч йилга тўлмаганлар орқасига қайтиб кетаверарди. Довондан ошиш хатарли эди: маккорона кескин бурилишлар, ногоҳ учрайдиган бош айланар қияликлар, биттагина машина зўрға ўтадиган тор сўқмоқлар қаршисида ҳатто энг тажрибали шофер ҳам қаро терга ботиб кетарди.

1955 йилда бу ерда Асадбекнинг ҳам ҳуқуқини текширишди. Аммо ўшанда автоинспекторлар унинг келаси гал ана шу довондан Термизга прицеп билан ўтажагини ҳаёлларига ҳам келтиришмаганди.

1951 йил у республикада биринчи бўлиб прицеп қўллай бошлади. Прицеп «ЗИС-150»нинг эски кузовидан ясалганди. Бу эса машинанинг юк кўтариш ҳажмини тўрт тоннадан олти тоннагача ошириш имконини берди. Кейинроқ эса автокорхонага уч тонналик прицеплар келтирилди. Асадбек бу прицеплар билан Тошкент ва унинг атрофида айланавермай, уни биринчи бўлиб узоқ масофадаги доимий рейсларда синаб кўришга қарор қилди.

1955 йилда у довондан, сўзнинг туб маъносида, чинакам жанг билан ошди. Отабековни довонга қўйишмади, у ҳам бўш келмади, далил-исботлар ёғдирди, тортишди, ёлворди. Ниҳоят автоинспекторлар инсофга келишди. Асадбек ўз кичик поездини довондан омон-эсон олиб ўтди. Тез орада унинг издошлари майдонга чиқа бошлади...

...Отабековлар оиласи автобаза яқинида яшарди. Унинг болалиги ҳам автоҳаваскорлар даврасида ўтди. Уни ҳамма шоферлар билишарди, у ҳам уларни танир, машиналарнинг икир-чикиригача ўрганиб олганди. 1944 йил Тошкент автоклубини тамомлаб, қўлида фронтга кўнгилли бўлиб жўнаш ҳақидаги аризаси билан тўғри военкоматга йўл олди. Аммо уни... болалигидан таниш автобазага юборишди. У бу ерда, слесарлик устахоналарида шоферлик маҳоратини эгаллай борди. 1948 йилга келиб эса, ўзининг биринчи мустақил рейсига чиқди.

У республикада биринчи бўлиб «ЗИС-150» автомашинасида капитал ремонтсиз юриш масофасини 80 минг километрга етказди. 1959 йилда биринчи марта, аввал ўз конструкциясидаги, сўнг заводда ишлаб чиқарилган ярим прицепларни қўллади. Яқинда корхона Отабеков меҳнат фаолиятининг 30 йиллиги юбилейини нишонлаганда иқтисодчилар у бажарган иш ҳажмини ҳисоблаб чиқишибди. Шу давр ичида Асадбек ўттиз миллион тонна-километрдан зиёд иш бажарибди. Ҳайратомуз рақамлар!

Асадбек бригадани қабул қилиб олгач, биринчи галда у қолган бошқа шоферларнинг ҳам ана шу кўрсаткични яхшилаб боришига эришишга қарор қилди. У қатъий график тузиб чиқди ва ёш шоферларни навбатма-навбат ўзи билан рейсга олиб кетди. Чунончи, бригада аъзолари ҳар ойда мажлисга йиғилиб, илғор тажрибаларни ўртоқлаша бошладилар. Бу ўзига хос тажриба мактаби эди. Ҳар бир олис рейс олдидан машинанинг ҳаракат маршрути тузиб чиқиларди. Қайтишда машинага кириб юк ортиш мумкин бўлган заводлар, фабрикалар, ташкилотларнинг рўйхати илова қилинарди.

Ҳозир тўртинчи бригада ойлик топшириқларини мунтазам ошириб бажаряпти. Бригадирнинг меҳнат календарида эса 1983 йил бошланган.

Асадбек ярим прицепли ўз «МАЗ»ида ҳеч бир қоида ва техника нормасини бузмаган ҳолда кўзда тутилганидек 21 тонна эмас, балки 24 тонна юк ташияпти. У бунга ярим прицеп остига мослама ўрнатиш, резина пишиқлигини ошириш кузов бортларини кенгайтириш туфайли эришди.

...Ғузор, Деҳқонобод ҳам ортда қолди. Яна озгина юрилса белгиланган манзил —Термизга етиб келишади.

Асадбекнинг кайфияти чоғ эди. 700 километр йўл қарийб бир суткада босиб ўтилибди. Бошқача айтганда, графикдан яна ўзилибди. Зотан, ўзгача бўлиши ҳам мумкин эмасди!

А. ФИТЦ,
Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

ҲУҚУҚ-ТАРТИБОТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ СОҲАСИДАГИ ИШНИ ЯХШИЛАШ ВА ҲУҚУҚНИ БУЗИШЛАРГА ҚАРШИ КУРАШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

авқаддий безориларга, порахўрларга нисбатан муросасизлик муҳити вужудга келтирилсин.

Ҳуқуқ тартиботни мустаҳкамлашда корхоналарда ишчиларнинг йиғилишлари, ҳуқуқни бузишларнинг олдини олиш кенгашлари, қишлоқ йиғинларининг ролини ва ижтимоий таъсир кўрсатишнинг бошқа формаларини ролини ошириш керак. Социалистик мусобақа натижаларини якунлаштириш вақтида интизом ва тарбия иши қандай аҳволда эканлиги эътиборга олинсин.

Корхоналар, қурилишлар, муассасаларнинг раҳбарлари, партия, комсомол ташкилотларининг секретарлари, касаба союзлари комитетларининг раислари, цех, смена, участкаларнинг раҳбарлари ва бригадирлар интизом ва ҳуқуқ-тартиботнинг аҳволи учун, коллективлардаги айрим аъзоларнинг жамоатчиликка зарар етказадиган хулқига доир фактлар тўғрисида олинган хабар ва сигналлар юзасидан ўз вақтида ва кескин чоралар кўриш учун шахсан жавобгар эканликларига уларнинг диққат эътибори жалб этилсин. Бу ишда беғамлик ва бепарволик йўлини тутадиган кишилар олдига қаттиқ талаблар қўйиш керак.

Меҳнаткашларга ҳуқуқий тарбия бериш соҳасидаги ишни яхши йўлга қўйиш зарур, деб топилди. Шу мақсадда маданий-маърифий муассасалардан тўла ва самарали фойдаланилсин. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, меҳнат коллективлари ва жамоатчиликнинг кучғайратя оилавий ва маиший муносабатлар заминида рўй берадиган ҳар қандай можароларнинг олдини олишга актив сафарбар қилинсин, бунда зарур одоб доирасида эътибор билан иш олиб борилсин. Мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида ва бошқа ўқув юртларида, партия ўқуви, иқтисодий таълим ва комсомол сиёсий маорифи системасида Совет қонунчилиги асосларини ўрганишни такомиллаштириш вазифаси қўйилди. Ягона сиёсий кунларни ўтказиш вақтида ҳуқуққа доир мавзулар юзасидан сўзга чиқиш кўзда тутилсин. Интизомни ва жамоат тартибини бузувчилар ўртасида ҳуқуқ соҳасидаги тарбия иши кучайтирилсин. Суд процессларининг тарбиявий аҳамияти оширилсин, бундай процессларни корхоналар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларда ўтказиб туриш практикаси қўлланилсин.

Партия, совет органларига, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ва жамоат ташкилотларига кўнгилли халқ дружиналари, ўртоқлик судлари, тартибни муҳофаза қилувчи жамоат пунктлари ва бошқа жамоат ташаббускор органларининг фаолиятини янада яхшилаш юзасидан амалий тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш топширилди. Меҳнаткашларнинг аҳоли пунктларида ва корхоналарида намунали тартиб бўлишини таъминлаш соҳасидаги ташаббуси қўллаб-қувватлансин ва ривожлантирилсин. Ҳуқуқни бузувчиларга қарши курашда жамоатчиликни қатнаштириш борасидаги ижобий тажриба умумлаштирилсин ва кенг ёйилсин. Гражданларнинг таклифлари ва танқидий мулоҳазаларига эътибор ва сезгирлик билан қараш таъминлансин, жиноятга қарши курашни кучайтириш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вақтида ана шу таклиф ва мулоҳазалар тўла ҳисобга олинсин. Партия, совет органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар масъул ходимларининг коллективларда ва аҳоли яшайдиган жойларда, матбуотда, радио ва телевидение орқали шу масалалар юзасидан мунтазам чиқишлари уюштирилсин.

ВЦСПСга, касаба союзларининг Марказий Комитетлари, республика, ўлка ва область Советларига ҳуқуқни бузишларнинг олдини олишда касаба союз ташкилотларининг ролини кучайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар ишлаб чиқиш тавсия этилди. Кишиларни тарбиялаш, интизомни мустаҳкамлашнинг, прогулларга қарши курашишнинг, моддий бойликлардан тежабтерғаб фойдаланишнинг муҳим воситаси бўлмиш социалистик мусобақадан актив фойдаланилсин. Меҳнаткашларнинг дам олишини ва бўш вақтини анча яхши уюштириш чоралари кўрилсин.

ВЛКСМ Марказий Комитети, Иттифоқдош республикалар ЛКСМ Марказий Комитетлари, комсомол комитетлари ҳуқуқни бузишларга қарши курашда комсомол ташкилотларининг ролини оширишлари, ёшлар, ўсмирлар ўртасида жамиятга зарарли ҳолатларнинг сабабларини анализ қилишлари, бундай ҳолатларни йўқотиш учун конкрет чоралар кўришлари, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашда ҳар бир комсомолнинг актив иштирок қилишини таъминлашлари лозим.

СССР Халқ контроли комитетига ва унинг жойлардаги органларига давлат интизомини ва социалистик мулкни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунларни бузишларга қарши курашни кучайтириш, давлатни алдашга доир ҳар қандай ярамас ҳолларга қатъий чек қўйиш таклиф этилди. Ўғрилик, порахўрлик, хўжасизлик ва ҳар қандай суиистеъмолларни вужудга келтирадиган сабабларни йўқотишга сабот-матонат билан эришилсин.

Газеталар ва журналларнинг редакцияларига, СССР телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетига, СССР кинематография Давлат комитетига, СССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетига, Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениесига ҳуқуқни бузишлар билан, ичкиликбозлик, текинхўрлик, таъмагирлик билан кураш масалаларини яхши ёритиш, ана шундай ҳодисаларнинг жамиятга зарар етказишдан иборат моҳиятини конкрет ва яққол очиб бериш тавсия этилди. Меҳнат коллективлари ва жамоатчиликнинг тартибни муҳофаза этишда қатнашиш соҳасидаги ижобий тажрибаси, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларининг давлат манфаатларини ва гражданларнинг ҳуқуқларини жиноий ҳамлалардан ҳимоя қилиш борасидаги фидокорона меҳнати мунтазам равишда кўрсатиб берилсин.

СССР прокуратурасига, СССР ички ишлар министрлигига, СССР юстиция министрлигига, СССР Олий судига ўзларининг хатти-ҳаракатларини ва ўзларига бўйсунган органларнинг ишларини мувофиқлаштириб олиб боришни яхшилаш, шу асосда ҳуқуқни бузувчиларга қарши кураш практикасини ҳар томонлама ўрганиш, Совет қонунчилиги нормаларини зарур бўлган тарзда бир хил қўллаииш таклиф этилди.

ҒАЛАБА РАЙОНИДАГИ «ЛЕНИНГРАД» КОЛХОЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ ВА ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ЙИҒИМ-ТЕРИМНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ, ДАВЛАТГА ПАХТА СОТИШ БЎЙИЧА 1979 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИЛИШИНИ ТАЪМИНЛАШ ЮЗАСИДАН

ТАДБИРЛАРИ

Ғалаба районининг «Ленинград» колхози меҳнаткашлари партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумлари қарорларини бажара бориб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча қишлоқ меҳнаткашларига қарата Мурожаатига жавобан фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар баҳорги ва ёз бошидаги рўй берган ноқулай об-ҳаво оқибатларини бартараф этдилар, 720 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш ва давлатга камида 3400 тонна «оқ олтин» сотиш юзасидан 1979 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил етиштирилишига мустаҳкам замин яратдилар.

Колхоз коммунистлари ва барча меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини 1979 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги қарорини катта кўтаринкилик руҳи билан кутиб олдилар. Партия ва ҳукуматимизнинг пахтакорлар тўғрисидаги ғамхўрликларига жавобан колхозимиз механизаторлари техника тараққиётини янада жадаллаштириш тадбирларини амалга ошира бориб, бу йил етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда териб олиш ва давлатга пахта сотиш йиллик ҳажмини 10 иш кунида бажаришга қарор қилдилар.

Колхоз правлениеси ва партия комитети йиғим-теримга ўз вақтида тайёргарлик кўриш ва уни уюшқоқлик билан ўтказиш, давлатга пахта сотиш бўйича 1979 йилги социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун қуйидаги агротехник ва ташкилий-хўжалик тадбирларини амалга оширишни белгиладилар:

— бу йилги шароитда кўплаб майдонларда ғўзанинг ривожланиши ва ҳосил тўпланиши бир хил эмаслигини ҳисобга олиб, дефолиация ўтказишгача қолган вақтда ғўза парваришини қизғин давом эттирамиз, ҳар гектар майдондаги ўсимликларнинг мавжуд қалинлигини сақлаб қоламиз, бирорта ҳосил нишонаси, бирорта кўсакнинг тўкилишига йўл қўймаймиз, уларни кўз қорачиғидек асраймиз;

— колхоз правлениесининг аъзолари, бригадирлар бошчилигида мутахассислар, тажрибали пахтакорлардан комиссия ташкил этилиб, уларга ҳар бир картадаги ўсимликнинг ҳолати, ҳосил тўпланиши ва етилишини текшириб чиқиш топширилади. Уларнинг тавсиялари ҳамда экиш муддатлари ҳисобга олиниб, ғўза дефолиациясини ўтказиш усуллари ва табақалаштирилган муддатлари белгиланади. Шундан сўнг ҳар икки-уч кунда такрор текшириш ўтказилиб, ҳосил етилишининг тезлашиш даражасига қараб ғўза дефолиацияси ўтказиш графигига ўзгартишлар киритилади;

— ҳосил нобуд бўлишига йўл қўймаслик мақсадида пайкалларнинг четлари ОВХ-14 трактор пуркагичлари билан дефолиация қилинади. Бунда ҳар гектар майдонга 15—16 килограмм хлорат магний сарфланади. Пайкал четларидаги ҳосил пахта териш машиналари далага олиб кирилишидан 5—6 кун илгари териб олинади. Машиналар қайтиш жойларини тайёрлаш учун йўллардан, қўшни далалар четларидан ҳамда пахта даласи ёнидаги бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экилган ерлардан фойдаланилади;

— қисқа муддатда асфальтланган майдончалар, автомобиль тарозилари тайёрлаб қўйилади, етарли миқдорда дефолиантлар ва бошқа зарур моддий-техника ресурслари ташиб келтирилади, улар бригадаларга тақсимланади;

— пахта териш техникасидан юксак унум билан фойдаланилишини, пахта сифатини оширишни таъминлаш учун «дала — пахта териш машинаси — бункер-тележка — тайёрлов пункти» илғор технологиясидан фойдаланилади, давлатга пахта топширишнинг бригада усули кенг қўлланилади. Ставрополь ўлкаси Ипатово райони меҳнаткашларининг иш усулини қўлланиш юзасидан ўтган йиллардаги тажрибалар давом эттирилади. Терим-транспорти отряди составида қуйидаги звенолар ташкил этилади:

— далаларни тайёрлаш бўйича звено — унга 4 та булдозер, битта автогрейдер, 4 та ОВХ-14 трактор пуркагичлари биркитиб берилади;

— ҳосилни териб олиш бўйича 8 та звено — уларга 24 та пахта териш, 8 та кўсак узиш машиналари, 8 та механик подборщик ва кўсак чувиш агрегатлари биркитиб берилади;

— 4 та транспорт звеноси — уларга 12 та транспорт трактори, 80 та автоприцеп, 4 та пахта погрузчиги биркитиб берилади;

— пахтакорларга медицина хизмати кўрсатиш бўйича звено — унга битта жиҳозланган автомашина ва икки медицина ходими биркитиб берилади;

— пахта териш машиналари ва транспорт воситаларига техника хизмати кўрсатиш бўйича звено — унга битта кўчма устахона, биттадан техника хизмати кўрсатиш ва диагностика агрегати, иккита автозаправка ва битта пайвандлаш агрегатлари биркитиб берилади. Кўчма устахона зарур эҳтиёт қисмлар, ремонт материаллари билан таъминланади. Техника хизмати кўрсатишни малакали созловчи усталар олиб борадилар. Пахта териш машиналари, транспорт воситаларини заправка қилиш ва уларнинг профилактик ремонтини ўтказиш бевосита иш жойларида олиб борилади;

— механизаторлар йиғилишида 1979 йил ялпи ҳосилни машиналар ёрдамида териб олиш бўйича социалистик мажбуриятлар кўриб чиқилиб, қабул қилинади;

— пахта териш техникаси иши икки сменада ташкил этилади;

— машинада биринчи ва навбатдаги пахта теришда терим техникасини далага олиб киришдан аввал контроль текшириш ўтказилиб, очилган пахта миқдори аниқланади ва шу асосда механизаторлар иш сифатини назорат қилиш йўлга қўйилади. Ҳар даладаги пахта машинада терилгандан кейин бу дала сифат бўйича комиссия томонидан механизатордан акт билан қабул қилинади;

— механизаторларга ёрдам бериш ва уларнинг ишини назорат қилиб бориш учун пахта терими ва тайёрлаш даврида ҳар бир терим-транспорт отрядида муваққат партия группалари ташкил этилиб, уларга колхоз партия активидан коммунистлар биркитиб қўйилади.

Механизатор ва пахтакорларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантиришнинг қуйидаги шартларини белгилашга қарор қилинди:

— беш кунлик якунларига кўра пахта териш ва давлатга топширишда энг юқори натижага эришган илғор бригада коллективи колхоз правлениеси, партия комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг кўчма Қизил байроғи ва 100 сўм миқдорида пул мукофоти билан тақдирланади;

— беш кунлик якунларига кўра энг юқори натижага эришган пахта териш машиналарининг илғор механик-ҳайдовчилари колхоз правлениеси, партия комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг вимпели билан мукофотланиб, биринчи ўринни олган 20 сўм, иккинчи ўринни олган 15 сўм, учинчи ўринни олган 10 сўм пул мукофоти билан тақдирланади. Улар шарафига меҳнат шон-шуҳрати байроғи тантанали равишда кўтарилади;

— беш кунлик якунларига кўра энг яхши натижага эришган тракторчилар ва погрузчикда юкловчиларга қуйидаги миқдорда пул мукофотлари берилади:

— биринчи ўринга тракторчига 20 сўм, погрузчикда юкловчига 10 сўм;

— иккинчи ўринга — тракторчига 15 сўм, погрузчикда юкловчига 10 сўм;

— учинчи ўринга — тракторга ўзи пахта ортадиган погрузчикда юкловчига йил якунига кўра 30 сўм;

— кўсак чувиш агрегатида белгиланган топшириқни бажарган ва давлатга бир сменада камида икки тонна пахта топширилишига эришган тракторчи ва колхозчиларга 20 сўм пул мукофоти берилади.

Ҳар гектар майдондан пахтадан энг юқори ҳосил олинишини таъминлаган илғор бригадалар коллективларини тақдирлаш учун колхоз правлениеси, партия комитети, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг 3 та кўчма Қизил байроғи таъсис этилади. Бу байроқлар билан биринчи ўринни олганга 300 сўм, иккинчи ўринни олганга 250 сўм, учинчи ўринни олганга 200 сўм пул мукофоти берилади.

Партия комитети пахта териш ва давлатга топширишда энг юксак суръатларга эришиш учун участка, бригада, звенолар, механизатор ва теримчилар ўртасида таъсирчан социалистик мусобақани йўлга қўйиш учун барча чораларни кўради. Социалистик мусобақага ҳар беш кунда якун ясалади. Мусобақа натижаларининг ошкоралилиги ва кўргазмалилиги таъминланади.

Колхоз меҳнаткашлари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тадбирлари белгиланган. Дала шийпонлари оммавий-сиёсий, маданий-тарбиявий ишлар маркази, колхозчилар дам олиш жойи бўлишини таъминлаймиз. Барча дала шийпонлари намунавий тартибга келтирилади, кўргазма агитация воситалари янгиланади, биринчи медицина ёрдами кўрсатиш пунктлари ташкил этилади.

Йиғим-терим даврида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комплекс бригадаларининг дала меҳнаткашларига бевосита колхоз дала шийпонларида хизмат кўрсатилишини ташкил этамиз.

Болали аёлларнинг меҳнат қилишига қулай шароит яратиш учун болалар боғча ва яслилари иши яхшиланади, уларни зарур инвентарь ва жиҳозлар билан таъминлаймиз, болалар учун бепул овқат ташкил этамиз.

Колхоз правлениеси ва партия комитети қатъий ишонч билдирадики, хўжалик коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида зарбдорча меҳнат қилиб, давлатга деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш бўйича олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилишини таъминлайдилар.

Тадбирлар колхозчиларнинг умумий йиғилишида кўриб чиқилиб, тасдиқланган.

ДУНЁ ОВОЗИ

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ГАВАНА АНЖУМАНИНИНГ ҚАРОРЛАРИ

ГАВАНА, 10 сентябрь (ТАСС махсус мухбирлари). Куба пойтахтида қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг VI конференцияси охирида якунловчи декларация ва бошқа бир қанча ҳужжатлар қабул қилинди. Конференция ишида ҳаракатнинг бутун тарихи давомида энг кўп — 100 дан ортиқ мамлакат ва ташкилотнинг делегациялари қатнашди.

Самарали умумий мунозарада 88 делегат, шу жумладан 55 давлат ва ҳукумат бошлиғи иштирок этди. Мана шу мунозара ҳамда сиёсий ва иқтисодий комиссияларнинг амалий иши натижасида ҳозирги халқаро аҳволга баҳо берадиган ва қўшилмаслик ҳаракатининг асосий вазифаларини белгилайдиган ҳужжатлар маъқулланди.

Якунловчи ҳужжатга кирувчи сиёсий декларацияда халқаро кескинликни юмшатиш жараёнидаги ижобий силжишлардан мамнуният изҳор этилади ҳамда тинч-тотув яшаш принциплари халқаро муносабатларнинг энг муҳим негизи бўлиб қолиши лозимлиги таъкидланади.

Конференция қатнашчилари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Хельсинкида имзоланган якунловчи акти асосида давлатлараро муносабат ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда кенгайтириш ишида Европа мамлакатлари сарфлаётган куч-ғайратларни табриклайдилар. Улар бу мамлакатларни Европада янада барқарор аҳволни вужудга келтиришга зўр ғайрат билан интилишга чақирадилар.

Шу билан бирга ҳужжатда кескинликни юмшатиш жараёнини бошқа регионларга ҳам ёйиш зарурлиги таъкидлаб ўтилади, бундай қилиш қуролсизланиш проблемаларини ҳал этишга, кескинлик манбаларини тугатишга, можароларнинг олдини олишга имкон берган бўлур эди.

Конференция, дейилади сўнгра сиёсий декларацияда, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар СҚЧ-2 Шартномасини имзолаганликларини мамнуният билан кутиб олди ва иккала буюк давлат қуролсизланиш ва аввало ядровий қуролсизланиш соҳасида янги битимларга эришадилар, деб умид билдирди.

Давлат ва ҳукумат бошлиқлари мустамлакачилик қолдиқларини тугатиш ишидаги силжишни қайд этиб, айни вақтда империализмга, мустамлакачиликка, ирқчиликка, жабр-зулмнинг ҳамма шаклларига қарши кураш қўшилмаслик ҳаракати фаолиятидаги бош йўналишлардан бири бўлиб қолди, деб уқтирадилар.

Ҳужжатда АҚШ, Англия ва бошқа Ғарб давлатлари Африкадаги ирқчи режимларни ҳарбий жиҳатдан қўллаб-қувватлаётганликлари ҳамда уларнинг Зимбабве, Намибия халқларининг ва Жанубий Африка Республикасининг туб жой африкалик аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақиллик ҳуқуқини амалга оширишларига ҳалақит бериш йўлидаги найранглари кескин қораланади.

Конференция Кэмп-Дэвид битимларини ҳамда Миср билан Исроил ўртасидаги сепарат шартномани араб миллатининг ва фаластинлик араб халқининг ажралмас ҳуқуқларини камситадиган ҳамда араб ерларини оккупация қилиб туришни давом эттиришга кўмаклашадиган ҳужжатлар, деб қоралади. Миср қўшилмаслик ҳаракатининг принциплари ва қарорларини бузганлиги учун унинг шу ҳаракатда аъзо бўлишини тўхтатиш масаласини ўрганиш учун координация бюроси составида махсус комитет таъсис этишга қарор қилинди.

Ҳужжат Тель-Авив сиёсатини ирқчилик, босқинчилик, агрессив ва камситувчилик сиёсати деб таърифлайди.

Конференция қатнашчилари Жануби-Шарқий Осиёдаги аҳвол ҳусусида гапириб, Жанубий-Шарқий Осиёдаги тинчлик ва стабиллик давлатларнинг суверенитети, мустақиллиги ва территориал бутунлигини ҳурматлаш ва уларнинг ички ишларига аралашмаслик асосидагина тантана қилиши мумкин, деб таъкидлайдилар.

Конференция қўшилмаслик ҳаракати координация бюроси составини кенгайтириб 36 аъзога етказишга қарор қилди. Куба вакили бюронинг раиси қилиб сайланди. Қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг навбатдаги VII конференцияси 1982 йилда Бағдодда ўтказилади.

Конференцияда конференция раиси, Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, республика Давлат кенгашининг ва Министрлар Советининг Раиси Ф. Кастро якунловчи нутқ сўзлади.

Ю. РОМАНЦОВ,
В. ЗАЦЕПИН.

РЕВОЛЮЦИЯ ғалабасидан сўнг Куба республикасида болалар ҳақида ғамхўрлик қилиш бевосита давлат ишига айланди. Мамлакатда кўплаб мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, мактаблар ва касалхоналар, пионер лагерлари ва спорт майдончалари қурилди. Фақат биринчи беш йиллик давомидагина 400 дан ортиқ болалар боғчаси қуриш мўлжалланмоқда. Суратда: Кубадаги болалар боғчаларидан бирида.

Пренса Латина — ТАСС фотоси.

ГУЛЛАБ ЯШНАЁТГАН ҚИШЛОҚ

Ҳозирги кунда шаҳарлардагина бўладиган қулайликлардан қишлоқликлар ҳам тобора кўпроқ баҳраманд бўлмоқдалар. Қурилаётган замонавий уй-жойлар, клублар, турли савдо шаҳарчалари, музейлар ва спорт комплекслари фикримизнинг ёрқин далилидир.

Тошкент халқа йўли бўйлаб Қўйлиқ томонга кетаверишда ана шундай камол топаётган қишлоқлардан бирига кўзингиз тушади. Бу ерда қисқа давр мобайнида тилга олса арзигулик катта ишлар амалга оширилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Қишлоқда хутор системасини тугатиш ва капитал қурилишини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори оғишмай амалга оширила бориб, кўплаб замонавий турар-жой ва маъмурий бинолар қад ростлаётир. Қишлоқнинг барча кўчалари асфальтланган. Тобора кўкка бўй чўзаётган дарахтлар қишлоққа алоҳида ҳусн бағишлайди.

Бир сўз билан айтганда Калинин районидаги Ўзгариш қишлоғида ўзгаришлар катта. Қишлоқ Советига бораверишда кўчанинг икки томонидаги турна қатор биноларга кўзингиз тушади. Бу замонавий биноларда қишлоқ меҳнаткашлари тўқ ва фаровон ҳаёт кечиришмоқда. Уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Оржоникидзе колхози марказида куни кеча иш бошлаган аҳолига маиший хизмат кўрсатиш уйи одамлар қувончига қувонч қўшди. Унда савдо хизмати маданияти кўнгилдагидек.

Ўзгариш қишлоқ Совети территориясидаги Оржоникидзе ва Куйбишев номли колхозлар асосан сабзавотчилик ҳамда чорвачиликка ихтисослашган. Уларда йилдан-йилга юқори ҳосил олиниб колхозчиларнинг даромади ортиб бормоқда. Бунинг ҳисобига кишилар ҳаёти янада гўзаллашиб бормоқда.

Янгича анъаналар аҳоли турмушига тобора сингиб боряпти. Бундан бир йилча муқаддам қишлоқ Советида Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашув уюштириш, уларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш, улар истиқомат қилаётган уйларни бепул ремонт қилиб бериш каби тадбирлар белгиланиб, изчиллик билан амалга ошириила бошланди. Жумладан, яқинда Улуғ Ватан урушининг биринчи группа инвалиди Эргаш ака Нурматовга моддий ёрдам тариқасида гилам топширилди. Бунга ўхшаш анъаналарни қишлоқ Советида кўплаб учратиш мумкин.

Ҳозир қишлоқ Совети территориясида 1840 хонадон, 20 дан ортиқ миллат вакиллари бир интернационал оила бўлиб иноқ яшашяпти. Уларнинг мақсадлари ҳам, истаклари ҳам бир.

Қишлоқнинг кундан-кунга яшнаб, равнақ топаётганида қишлоқ Совети депутатларининг ҳиссаси катта, албатта. Қишлоқ Советидаги 70 депутатнинг ҳаммаси ҳам ишлаб чиқариш илғорларидир. Айни пайтда улар депутатлик бурчларини шараф билан ўтаб ҳамқишлоқлари ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Турли тармоқлар бўйича ташкил топган саккизта доимий комиссияга ўз ишини пухта билган тажрибали депутатлар бошлиқ этиб тайинланган. Ҳар бир комиссия составида еттидан депутат бўлиб, улар халқ хўжалигини ривожлантиришга оид кўплаб масалаларни муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Шу кунларда Р. Қаҳҳорова раҳбарлик қилаётган халқ маорифи ва маданияти доимий комиссиясининг ишлари, айниқса, мақтовга лойиқ.

Халқаро болалар йилида қишлоқ Советида олиб борилаётган ишлар ҳам таҳсинга сазовор. Яқинда Оржоникидзе номли колхозда 80 ўринли болалар боғча-яслиси ишга туширилди. Куйбишев номли колхозда 145 ўринли боғча қурилиши эса тугалланиш арафасида. Ёз бўйи икки мактаб ўқувчилари учун «Меҳнат-роҳат» лагери мунтазам ишлаб турди.

— Қишлоғимиз меҳнат аҳли, — дейди суҳбатда халқ депутатлари Ўзгариш қишлоқ Совети раисининг ўринбосари Мажид ака Раҳимжонов, — ҳаётимизнинг янада фаровон ва тўкин бўлиши учун жонбозлик билан зарбдорчасига меҳнат қилаберадилар.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

ЛИВАН жанубида қон тўкилиши давом этмоқда. Деярлик ҳар куни Исроил самолётлари Ливан қишлоқларини бомбардимон қилмоқда. Исроил тўплари чегара орқали фаластинлик тинч аҳолини ўққа тутмоқда. Натижада кўплаб аҳоли, жумладан хотин-қизлар ва болалар ҳалок бўлмоқда. Суратда: мана бу Ливан оиласи Исроил ҳужуми оқибатида бошпанасиз қолди. ТАСС фотохроникаси.

БИР МИЛЛИОН АФҒОН САВОДСИЗЛИКНИ ТУГАТМОҚДА

ҚОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикасида саводсизликни тугатиш кампанияси муваффақиятли давом этмоқда. Апрель революциясидан кейин, деди АДР саводсизликни тугатиш миллий комиссиясининг раиси Ф. Катти ТАСС мухбири билан суҳбатда, мамлакатда 32 мингдан ортиқ савод чиқариш маркази очилди, ҳозирги вақтда бу марказларда бир миллионга яқин афғон таълим олмоқда. Деярли ҳамма саноат корхоналарида, муассасаларда мана шундай марказлар ташкил этилган, қишлоқ жойларида ҳам бундай марказлар бор.

Ватанпарварлик кайфиятидаги зиёлилар ва студентлар саводсизликни тугатиш ишида актив қатнашмоқда, Афғонистон халқларининг тилларида махсус дарсликлар ва қўлланмалар чиқарилган.

(ТАСС, 10 сентябрь).

Янгиликлар

УЙИМИЗ КЎРКИ

ОЛМАЛИҚ гилам фабрикаси ишлаб чиқараётган хилма-хил поёндозлар уйимиз кўркига кўрк қўшмоқда. Фақат шу йилнинг ўзидагина фабрика меҳнат аҳли ўтган йилдагига қараганда ярим миллион квадрат метр кўп, ёки бир ярим миллион квадрат метр гилам маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига маҳсулот ишлаб чиқариш кўпаймоқда. Корхона цехлари ўртасидаги социалистик мусобақа яхши самара бермоқда. Сифат учун кураш ишчиларнинг асосий шиорига айланган. Ёш тўқувчилар Назифа Қуртбетдинова, Раҳима Бердиева, Ирина Сосницкая, Нина Лубченко, Тамара Шерматова ва бошқа илғорлар ойлик топшириқларини 130—140 процентга етказиб бажаришмоқда.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

КОЛХОЗ чорвадорлари йил бошидан буён давлатга пландагидан 100 тонна ортиқ сут сотиб, йил охиригача жами 1000 тонна сут согиб олишга аҳд қилишган. Коммунистик районидаги «Ленинский путь» хўжалиги чорвадорлари ўз маҳсулотларини Тошкент сут комбинатига пешма-пеш етказиб беришмоқда.

Зайнаб Иброҳимова, Светлана Араббоева, Ранса Лям, Галина Новокатко ва бошқа сут соғувчилар ўзаро мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

Хўжаликда рентабелли соҳага айланган ва йил сайин ривожланиб бораётган чорвачиликка катта эътибор берилмоқда. Комплексни кенгайтириш ишлари жадаллик билан давом эттириляпти. Янги тўртта корпус қад кўтармоқда. Уларнинг ҳар бири 200 бош қорамолга мўлжалланган. Янги комплекслар ишга тушгач, хўжаликда сут ва гўшт етиштириш кескин суратда ортади.

«ПАРВОЗ»НИНГ ЮБИЛЕЙИ

Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Парвоз» халқ ансамбли яқинда ўзининг 20 йиллик юбилейини нишонлайди. Ҳаваскор самолётсозлар ўзларининг рангба-ранг концертлари билан дала меҳнаткашлари ҳузурида тез-тез меҳмон бўлиб туришади. Маданият ва истироҳат боғларида, дам олиш уйларида, студентлар ҳузурида «Парвоз» ансамбли ўз санъатини бир неча бор намойиш қилган. Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарлари, қардош мамлакатлар — Германия Демократик Республикаси, Болгария санъат шинавандалари ҳам «Парвоз»нинг парвозини олқишлашган.

Ҳаваскорлар шу кунларда катта программада ижодий ҳисоботга тараддуд кўришмоқда.

ХУДОЙБЕРГАН ДЕВОНОВ ТАВАЛЛУДИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

КИНОСАНЪАТИМИЗНИНГ ҚАЛДИРҒОЧИ

ЎТГАН асрда Хоразмда Нурмуҳаммад Девон исмли киши яшарди. У ўз даврининг илғор кишиси, маърифатга интилувчи, музика, адабиёт ва ҳаттотлик санъатини пухта эгаллаган ва бу билимларини атрофдагиларга ҳам ўргатгувчи эди.

1878 йили унинг оиласида ўғил туғилди, унга Худойберган деб исм қўйдилар. Х. Девонов болалигидан синчков, ҳар нарсага қизиқувчи бўлиб ўсди. У тезда араб ва форс тилларини ва Шарқ адабиёти классикларини кунт билан ўргана бошлади. Рус тилини пухта эгаллаш мақсадида ўқитувчи Мухтор Бакировга шогирд тушди. Худойберган дунёқарашининг шаклланишида ўз замонасининг илғор вакиллари К. Хоразмий, Баёний, Табибий, Мутриб Хонахаробий, Аваз Ўтар, Отажон Ашзалов, Муҳаммад Расул Мирзо, Сафо Муғанний, Фақирий, Партавий кабиларнинг прогрессив руҳдаги маърифатпарварлигининг таъсири ҳам катта бўлди.

Ижтимоий ҳаётда бўлаётган ўзгаришларни зийраклик билан кузатиб, юзага келаётган янгиликларни ўзлаштиришга интилиш Худойберганни Хивада яшовчи Паннер исмли кекса немис ҳунарманди билан таништирди. Кунлардан бирида Паннер «ЗОТ» фотоаппарати билан уни суратга олди. Шу-шу Худойберган Паннернинг фидойи шогирдига айланди.

1907 йил кузида Муҳаммад Раҳимхон IIнинг ўнг қўл вазири Исломхўжа бошлиқ хивалик элчилар Петербургга сафарга отландилар. Булар орасида Х. Девонов ҳам бор эди. У Петербургда элчиларнинг Николай подшо ва унинг амалдорлари даврасида суратга туширади. Хиваликларга подшо саройидагилар дастлабки овозсиз фильмни намойиш этадилар. Шундан сўнг Х. Девоновнинг киноаппаратга қизиқиши кучаяди ва У Петербургда бир неча ойга қолиб кетади. 1908 йил баҳорида у Хоразмга «Патэ» маркали киноаппарат, фотоаппаратлар, телескоп ва граммофон олиб қайтади.

Худойберган Девонов шундан сўнг баланд миноралар устига чиқиб ҳеч кимга сездирмай халқ сайлларини, Хива манзараларини, чиғирдан сув чиқариш, ҳўкиз қўшиб ер ҳайдаш, ип йигириб бўз тикиш, ҳовуз қазиш каби ўзбек халқи турмушига оид манзараларни фотосуратга олади.

1913 йилдан бошлаб Х. Девонов Ўрта Осиё бўйлаб сафарга чиқади ва кўп ўтмай «Ўрта Осиё меъморчилик бойликлари» (1919), «Туркистон кўринишлари», «Хива ва хиваликлар» (1916) каби фильм-миниатюралар яратади. Бу киноленталарда демократик ва маърифатпарварлик ғояларини илгари суради.

Х. Девоновнинг эзгу ниятлари 1920 йил февралда ғалаба қозонган Хоразм халқ инқилобидан кейин амалга оша бошлади. Бу тарихий воқеаларда шахсан иштирок этган оператор инқилобий кураш манзараларини — хон тахтининг остин-устун қилиниши, Хоразм Совет Халқ Республикаси эълон қилинишига бағишланган тантаналарни киноленталарга кўчиради.

Х. Девонов кинооператорлик билан чекланиб қолмай, 1921—1922 йилларда Хоразм Совет Халқ Республикасининг Давлат назорати ва қоғоз корхонасига бошлиқ ва кейинроқ эса молия нозири каби масъул вазифаларда фаол ишлайди. Сўнгра халқ ҳукумати ёрдамида мактаб-интернатлар очиб, унда фото-кино сирларини маҳаллий ёшларга ўргатишга бошчилик қилади.

1925 йилда Тошкентда ўзбек киностудияси ташкил этилиши билан Х. Девонов бу ерга ишга чақирилади ва унга Хоразм воҳасида киносъёмка ишлари олиб бориш топширилади. Кўп ўтмай у Бутуниттифоқ фотокинематография жамияти («Совкино»)нинг мухбири қилиб тайинланади. Шу тариқа хоразмлик кинооператор ўзбек халқи ҳаётидан олинган қизиқарли лавҳаларни Москвага мунтазам равишда жўнатиб туради.

Х. Девонов давр билан ҳамнафас бўлиб деҳқонларга ер тақсимланиши, Хоразм далаларида биринчи тракторларнинг пайдо бўлиши, озодликка чиққан хотин-қизларнинг паранжи ташлаши, Хива ва Урганч шаҳарларида бўлган оммавий йиғилишларни ўз ичига олган киносолнома яратди. «Қизил Армия», «Хивадаги тантана», «Ариқ тозалаш», «Чиғириқ», «Кустар усулида бўз тикиш», «Ишчи аёллар», «Пахта терими», «Шўркўл» каби ленталар шулар жумласидандир. Бу киноленталар Х. Девоновнинг операторлик санъатини кўрсатибгина қолмай, ўзбек халқи босиб ўтган тарихий йўлни акс эттирувчи муҳим ҳужжатлардир.

Унинг кинооператорлик фаолиятига оид ҳужжатлар Хивадаги «Ичанқалъа» музей-заповедниги-нинг архивида сақланади. Афсуски, Х. Девоновнинг инқилобдан аввалги яратган киноленталари ҳалигача топилгани йўқ.

Х. Девонов 1940 йил августида вафот этди. Ўзбеклардан чиққан биринчи кинооператор Х. Девоновнинг ҳужжатли хроникал киноленталарида акс эттирилган реал ҳаёт халқимизнинг тарихий йўлини гавдалантирувчи, унинг бугунги бахтиёр замонга нечоғли машаққатлар эвазига эришганини кўрсатувчи бадиий ҳужжатлар сифатида маданий бойлигимизни ташкил этади.

Қ. ҚАҲРАМОНОВ.

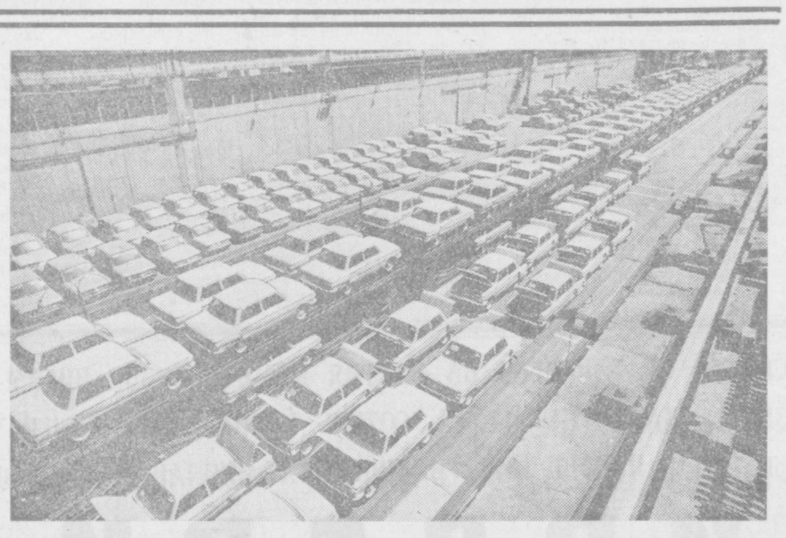

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ЗАПОРОЖЬЕНИНГ «Коммунар» заводи муҳри билан чиқадиган енгил машиналар автоҳаваскорлар орасида маълум ва машҳурдир. 1960 йилда ишга туширилган бу корхона «Запорожец» автомашинаси сифатини яхшилаш соҳасида катта ишларни амалга оширди. Ҳозир бу машиналар жаҳон бозорида ҳам тан олинади. Ишлаб чиқариладиган «ЗАЗ-968М» маркали автомашинада ҳайдовчи ва пассажирлар учун катта қулайликлар яратилган. Суратда: «Запорожец»лар завод ҳовлисида.

А. Красовский фотоси.

●

КРАСНОДАР ЎЛКАСИ. Кубань экин майдонларида 1400 йиғим транспорт комплекслари ва отрядлари ишлаб турибди. Бу йилги об-ҳавонинг қийинчиликларига қарамай, деҳқонлар мўл дон ҳосили етиштирдилар. Техникадан самарали фойдаланаётган комбайнчилар иш вақтининг минутидан унумли фойдаланишяпти. Суратда: Северский районидаги «Заветы Ленина» колхозида коммунист А. А. Нагаенко звеноси буғдой ҳосилини йиғиштириб олаётир.

Е. Шулепов фотоси.

РСФСР ХАЛҚ артисти З. М. Кириенконинг ижоди томошабинларга яхши таниш. У С. Герасимовнинг «Тинч оқар Дон» кинофильмида катта муваффақият қозонган. З. Кириенко студентлик пайтидаёқ Шолоховнинг Наталья образини жонли ва ишонарли яратган. Унинг «Ўғри зағизғон», «Инсон тақдири», «Денгиз ҳақида достон», «Оловли йиллар қиссаси» фильмларида яратган образлари ҳам қизиқарли ва эсда қоларли чиққан.

Мамлакат экранларида кинорежиссёр Е. Матвеевнинг «Оддий муҳаббат» ва «Тақдир» кинофильмлари зўр муваффақият билан намойиш қилинди. Бу фильмлардаги бош роль — Ефросинья образини артистка Зинаида Кириенко яратган. З. М. Кириенко бу образлари учун 1979 йил СССР Давлат мукофотига тавсия этилди.

Суратда: РСФСР халқ артисти З. М. Кириенко «Кўп йиллар ўтиб» спектаклида бош ролни ижро этаётир. Чапда артист В. Грачев.

В. Мастюков фотоси. ТАСС фотохроникаси.

◆ ◆

ҲАР ТЎҒРИДА

ВЕЛОСИПЕД ТАРИХИДАН

ҲОЗИРГИ велосипед тарихи 1869 йилдан бошланади. Шу йили биринчи бор металлдан ишланган тишли ғилдирак ва занжирли велосипед ясалди.

1870 йиллар бошидан эса унинг вазни анча енгиллашди — велосипед рамаси ичи ковак металлдан тайёрлана бошлади, золдирли подшипниклар эса тезлигини оширди. Бундай тез юрар ва ҳавфсиз транспорт воситаси почтальонлар, санитарлар, савдо ходимлари, ҳарбийларга айниқса қўл келди.

1870—1871 йилларда Пруссия билан урушда велосипедга минган француз ҳарбий бўлинмалари ҳам қатнашган эди. Орадан ўн беш йил ўтиб, Европадаги деярли барча армияларда велосипед разведка ишларида қўлланиладиган бўлди.

Велосипед саноатининг асосчиси Пьер Мишо ҳисобланади. У 1867 йилда Парижда биринчи велосипед фабрикасини ишга туширди. Мишо биринчи бўлиб аккумуляторли фонарь ва қўл тормозини ҳам яратди. Шу йиллари чиқарилган велосипедларнинг олдинги ғилдираги орқадагисига нисбатан беш баробар катта бўлиб, уларга ўтириш учун баъзан... нарвондан фойдаланишган, тезлиги эса соатига 25 километр бўлган.

Шуниси ҳам қизиқки, улардаги педаль олдинги ғилдиракка ўрнатилган бўлиб, оёқ етиши учун ўриндиқ ҳам шу ғилдирак устига ўрнатилган.

●

ЖОНЛИ СИГНАЛЛАР

ЯПОНИЯНИНГ Тинч океан тубида жойлашган сейсмик аппаратлари бўлиб, улар ер қобиғининг майда тебранишларидан хабардор қилиб туради. Маълумки, бундай тебранишлардан сўнг катта зилзилалар содир бўлиши мумкин.

Мазкур аппаратлар Омаэдзаки деган жойдаги об-ҳаво станциясидан жанубиғарбда, 100 километр нарида жойлашган ҳамда кабель билан боғланган. Океан тубидаги аппарат юборган сигналлар эса махсус йўл билан Япония марказий об-ҳаво бошқармасига юборилади.

Кейинги вақтда япон олимлари зилзила бўлишини олдиндан аниқлашда «жонли сейсмограф»лардан ҳам самарали фойдаланишмоқда. Улар сув ҳавзаларидаги ўнта лаққа балиқнинг ҳатти-ҳаракатларини кузатиб, шундай хулосага келишди: кўпгина ҳолларда лаққа балиқлар айни зилзила яқинлашган пайтда «асабий»роқ ҳаракат қиладиган бўлиб қолади. Шунга қараб ўртача ўн кун аввал бир ва бир неча балли зилзилалар бўлишини билиб олса бўлади.

Спорт

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЎЙИНГА

Эртага Афинада СССР терма командаси Греция футболчилари билан Европа биринчилигининг саралаш учрашувини ўтказади. Маълумки, олтинчи группада вазият ниҳоятда мураккаб бўлиб турипти. Бу учрашув финалда қатнашиш ҳуқуқини берадиган ягона йўлланма эгасини маълум даражада аниқлаб беради. Греция футболчилари ғолиб келишса, етти очко билан пешқадамлик мавқеларини янада мустаҳкамлашади, СССР терма командаси устун келса олти очко билан биринчи ўринга чиқиб олади. Бир сўз билан айтганда Афинада бўладиган бу ўйин ҳар иккала команда учун ниҳоятда муҳимдир.

Грецияга дарвозабонлар Р. Дасаев билан Н. Гонтарь, ҳимоячилар С. Пригода, С. Никулин, В. Самохин, В. Хидиятулин, А. Бубнов, А. Маховиков, ярим ҳимоячилар С. Шавло, А. Максименков, Д. Кипиани, Е. Сидоров, Ю. Гаврилов, ҳужумчилар Г. Ярцев, Ф. Черенков, Р. Шенгелия, Э. Гесс, С. Юрчишинлар жўнаб кетишди.

ПЕШҚАДАМ ЎЗГАРДИ

Мамлакат чемпионати иккинчи лига бешинчи зона қатнашчилари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. Энг аввало узоқ йиллар биринчи лигага ўтишга даъвогарлик қилган ва зонада пешқадамлар сафидан ўрин эгаллаб келган «Янгиер» футболчиларининг номуносиб ҳатти-ҳаракати ҳақида тўхталиб ўтмоқчимиз. Бу клуб Актюбинскда маҳаллий футболчилар билан бўлган учрашувнинг 15-минутидаёқ майдонни ташлаб чиқиб кетганини хабар қилган эдик. Команда тренери В. Любушин судьядан ўн бир метрлик жарима тўпини қайта тепиш ҳақидаги қарорини ўзгартиришни қатъий талаб қилди. Акс ҳолда бутун командани майдондан олиб чиқиб кетишини айтди. Судья ўз ҳукмини ўзгартирмагач, ўн икки минг томошабин кўз ўнгида «Янгиер» майдонни ташлаб чиқиб кетди. Бу команда учун кечириб бўлмас айбдир. Бутуниттифоқ спорт техника комиссияси В. Любушинни командада тренер бўлиб қолишини нолойиқ деб топди.

Актюбинскдаги ўйинда «Янгиер»га мағлубият ёзилди. Навбатдаги турда Чимкентда мусобақалашган «Янгиер» 0:3 ҳисобида ютқазиб, мавқеини бериб қўйди. «Бўстон» эса Термизда «Автомобилист»ни 2:1 ҳисобида енгиб, 50 очко билан биринчи ўринга чиқиб олди. Шаҳрихон футболчилари Магнитогорскда «Металлург» билан бўлган ўйинни 1:1 ҳисобида дуранг қилдилар. Иккинчи ўринда бораётган «Шаҳрихон» 49 очкога эга.

«ТОШКЕНТ КУЗИ» ТУРНИРИ

Қибрай дам олиш уйида шахмат бўйича «Тошкент кузи» мукофоти учун ўтказилган анъанавий турнир ниҳоясига етди. Уч спортчи москвалик Олег Ветер, Березники шахматчиси В. Сирохватов ва гулистонлик Л. Масловлар 7,5 тадан очко тўплашди. Республикамиз вакили очколар коэффициентига кўра биринчи ўринни олди. Команда ҳисобида Иркутскнинг «Буревестник» вакиллари биринчи бўлишди. Гулистоннинг «Спартак» командаси тўртинчи ўринни эгаллади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

(Ёзги театрда)

1 ОКТЯБРГАЧА

АНДИЖОНЛИК АЛИЖОН ЭШОНОВЛАР ОИЛАСИ ИШТИРОКИДА

КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ

Программада: дор устида пичоқ ва патнус ўйинлари, дор тагида от ўйинлари, тош ва енгил автомашина кўтарувчи полвонларнинг чиқишлари, масхарабозлар ўйинлари, карнай-сурнай ва куйлар ижро этилади.

СССР 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ ТОШКЕНТ ТРАКТОР ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ 176-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1979—80 ўқув йили учун ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЭЛЕКТРОКАРЧИ МАЛАКАСИГА ЭГА БЎЛГАН АВТОСЛЕСАРЬ.

Билим юртини тамомлагач, автомобиль ҳайдаш ҳуқуқини олганлиги тўғрисида гувоҳнома берилади. Ўқиш муддати — 3 йил. Шу ихтисос бўйича ўқувчилар ётоқхона билан таъминланмайди; ЭЛЕКТРЧИ. Ўқиш муддати—3 йил; ЭЛЕКТРГАЗ ПАЙВАНДЧИ. Ўқиш муддати—3 йил. 15 ярим ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади; САНОАТ АСБОБ-УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ-МЕХАНИК. Ўқиш муддати—3 йил. ОТК КОНТРОЛЕРИ. Ўқиш муддати—3 йил. Фақат қизлар қабул қилинади. Шу ихтисос бўйича ўқувчиларга ётоқхона берилмайди; УНИВЕРСАЛ-ФРЕЗЕРЧИ, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ СЛЕСАРИ. Ўқиш муддати—бир йил ва 3 йил; ШЛИФОВКАЧИ. Ўқиш муддати—1 йил, 15 ярим ёшдагилар қабул қилинади. Стипендия тўланади; ЭЛЕКТР КЎПРИКЛИ КРАНЛАРНИНГ МАШИНИСТИ. Ўқиш муддати—1 йил ва 3 йил. Асосан қизлар қабул қилинади. Ўқиш муддати—1 йил бўлган группаларда ўқувчиларга стипендия тўланади; ПРЕССЛАШ АСБОБ-УСКУНАЛАРИ ОПЕРАТОРИ. Ўқиш муддати—1 йил, 17 ёшдагилар қабул қилинади. Стипендия тўланади; МЕХАНИКА-ЙИҒУВ-ИШЛАРИ СЛЕСАРИ МАЛАКАСИГА ЭГА БЎЛГАН ТРАКТОРЧИ-СИНОВЧИ. Ўқишни тамомлагандан кейин автомобиль ҳайдаш ҳуқуқи тўғрисида гувоҳнома берилади. Ўқиш муддати—1 йил, 17 ярим ёшдагилар қабул қилинади; ТЕМИРЧИ. Ўқиш муддати—1 йил; 17 ярим ёшдагилар қабул қилинади. Стипендия тўланади; ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ. Ўқиш муддати—1 йил, 17 ярим ёшдагилар қабул қилинади; АГРЕГАТ ВА МАХСУС СТАНОКЛАР СОЗЛОВЧИСИ. Ўқиш муддати—3 йил; ТОКАРЬ-УНИВЕРСАЛ. Ўқиш муддати—1 йил ва 3 йил; ДУРАДГОР. Ўқиш муддати—1 йил. 15 ярим ёш ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТАМОМЛАБ ЧИҚҚАНЛАР ТЎЛА ЎРТА МАЪЛУМОТ ВА КАСБГА ЭГА БЎЛГАНЛИКЛАРИ ТЎҒРИСИДА ДИПЛОМ ОЛАДИЛАР ҲАМДА ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШ ВАҚТИДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

Билим юртига қабул қилинганларнинг ҳаммаси кунига 3 марта иссиқ овқат, кийим-кечак, иш кийими билан таъминланади, зарур бўлганларга эса секция типидаги ётоқхонадан жой берилади. Ўқиш даврида ўқувчиларга ишлаб чиқариш жараёнида ишлаб топилган сумманинг бир қисми тўланади.

Билим юртининг жиҳозланган ўқув кабинетлари, устахоналари, стадиони, спорт зали, ҳовузи бор. Эстрада, духовой ва миллий ансамбллар ишлайди. Ёзги каникул даврида дам олиш учун Чорвоқ сув омбори районида спорт-соғломлаштириш лагери бор.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилиши зарур: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома ёки аттестат, турар жойидан справка, ота-оналаридан бири ишлаб турган жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 3x4 см. ҳажмидаги 6 та фотосурат, характеристика.

АРИЗАЛАР СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: 700177, 1-Ташавтомаш массиви (1, 1э, 16, 24-автобусларнинг «Трактор заводи» бекати, 22-трамвайнинг «13-поликлиника» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Спектакль. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Қишлоқдаги оддий иш кунлари. 16.05 — Людвиг ван Бетховен. 16.50 — Рус тили. 17.20 — Концерт. 17.45 — А. Афиногенов ижоди. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Болаларга аталган шеърлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Хўжалик механизмини такомиллаштирайлик. 19.50 — СССР халқ артисти И. Н. Гоголева рус ва совет авторларининг шеърлари ҳамда прозаларини ўқийди. 20.30 — Кўҳна танго. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.15 — «Руде право» газетаси совриини учун хоккей бўйича халқаро турнир. СССР—Швеция терма командалари. 24.00 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.20 — Мультфильм. 18.30 — Олимпия умидлари. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дам олиш соатида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — С. Айний номли Бухоро музикали драма ва комедия театри солистларининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Дефолиация. 22.20 — Инсон тақдири. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Инқироз. Бадиий фильм, 1-серия. 20.05 — Янгиликлар. 20.55 — Оғзаки ва ёзма ижодиёт ўқитувчиси. Бадиий фильм. 21.40 — Бир кунда уч марта раҳмат.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/IX да **Аида**, 12/IX да **Севги тумори**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 11/IX да **Келинлар қўзғолони**, 12/IX да **Кўрмайин босдим тиконни**.

ДОИМИЙ ИШГА

корректорлар (ўзбек тилида), саноат вентиляциясига хизмат кўрсатиш ва уни ремонт қилиш бўйича слесарлар, слесарь-сантехниклар; компрессорли ва совутиш қурилмаларининг ремонтчилари, машинистлари, печатниклар, машинада ва қўлда ҳарф терувчиларнинг шогирдлари; ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, идишларни йиғувчилар, омборчи, склад мудири

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими. Телефон 33-80-83.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02153. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е—2565.